

ชุดกิจกรรม และสื่อการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
สำหรับเยาวชนอาชีวศึกษา

ชุดที่ ๕
โลก
ของงาน

ชุดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
สำหรับเยาวชนอาชีวศึกษา

ชุดที่ ๕ โลกของงาน

ชุดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับเยาวชนอาชีวศึกษา

ชุดที่ ๕ โลกของงาน

ISBN ๘๘๘-๖๖๖-๘๒๐๘๖-๘-๒

พิมพ์ครั้งแรก กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

พัฒนาต้นฉบับโดย

มูลนิธิแพथทูเฮลท์

๓๓/๑ ซ.เพชรบุรี ๑๕ ถ.เพชรบุรี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๖๕๓-๘๖๖๓-๕ โทรสาร ๐-๒๖๕๓-๘๖๖๖

เว็บไซต์: www.teenpath.net

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

๓๑๘ ถ.ราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๑-๕๕๕๕ โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๐๘๕๕

เว็บไซต์: <http://www.vec.go.th>

สนับสนุนการจัดพิมพ์โดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ ๘๘/๘ ซ.งามคูพลี

แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

โทรศัพท์ ๐-๒๓๕๓-๑๕๐๐ โทรสาร ๐-๒๓๕๓-๑๕๕๑

เว็บไซต์: www.thaihealth.or.th

รูปเล่ม

วัฒน์สินธุ์ สุวัชรานานนท์

พิมพ์ที่

พี.เอส.ซีพพลาย

มูลนิธิแพथทูเฮลท์ (path2health foundation) ยินดีให้มีการเผยแพร่เอกสารนี้อย่างแพร่หลายต่อไป อย่างไรก็ตามหากบุคคลหรือหน่วยงานใดต้องการนำเนื้อหาจากเอกสารนี้ไปใช้อ้างอิงในเอกสาร หรือสื่ออื่นๆ ขอความกรุณาอ้างอิงที่มาของข้อความนั้น ตามมาตรฐานสากลด้วย ขอขอบคุณยิ่ง

สนใจดาวน์โหลดหลักสูตร หรือรายละเอียดบทศึกษาารอบด้านทางออนไลน์ ได้ที่ www.teenpath.net หรือสนใจบริการสุขภาพทางเพศและเอดส์สำหรับเยาวชน ได้ที่ www.lovecaresation.com หากต้องการเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นต่อเอกสารนี้ประการใด กรุณาติดต่อมูลนิธิแพथทูเฮลท์ (path2health foundation) โดยตรงหรือทางอีเมล info@path2health.or.th

สารจากเลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สถานการณ์ด้านเยาวชนของเราในขณะนี้ แม้ว่าทุกฝ่ายจะช่วยกันระดมทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและกำลังสติปัญญาในการช่วยกันแก้ไขในทุกมิติ มิติหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าด้านอื่นๆ คือการให้น้ำหนักในเรื่องการบ่มเพาะทักษะชีวิตที่รอบด้าน โดยเฉพาะทักษะด้านกระบวนการคิด ซึ่งเป็นทักษะที่ไม่สามารถปลูกฝังได้ด้วยคำบรรยายเพื่อจดจำ แต่ต้องอาศัยการลงมือทำ แก้ไขปัญหา วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น ทั้งในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง กระบวนการปลูกฝังทักษะชีวิตดังกล่าว ไม่อาจสร้างได้ด้วยวิชาใดวิชาหนึ่ง แต่จำเป็นต้องอาศัยการผนึกกำลังของครูในทุกๆ วิชา ตลอดจนกระบวนการในการจัดกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียนให้สอดคล้องประสานเป็นหนึ่งเดียวในการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่ทักษะการจัดการชีวิตที่มีส่งผลกระทบในทางลบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

โครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจร่วมกับมูลนิธิแพธทูเฮลท์ ได้จัดการเรียนรู้เรื่องเพศวิถีศึกษาให้กับเยาวชนอาชีวศึกษามาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ อันเป็นเพศศึกษารอบด้านที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะจัดการและควบคุมตนเอง ไม่ให้เดินสู่วิถีการก่อผลกระทบทางลบต่อตนเองและผู้อื่น มีข้อค้นพบจากงานวิจัย โดยติดตามผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนเช่นเดียวกันว่าเพียงรายวิชาเพศศึกษาวิชาเดียว ไม่สามารถสร้างความยั่งยืนหรือความคงทนของพฤติกรรมที่ปลอดภัยทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ เครือข่ายครูผู้สอนจึงได้ร่วมกันผนึกกำลังจัดทำชุดกิจกรรม

และสื่อการเรียนรู้เรื่องทักษะชีวิตขึ้น เพื่อให้เพื่อนครูในรายวิชาอื่นๆ ได้ใช้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะกระบวนการคิดตลอด ๓ ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับ ปวช.

ขอขอบคุณมูลนิธิแพชทูเฮลท์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สถานศึกษา และเครือข่ายครูเพศศึกษาทุกท่าน ที่ร่วมกันสละกำลังกาย กำลังสติปัญญา ในการทดลองใช้ พัฒนา และปรับปรุงจนชุดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับเยาวชนอาชีวศึกษาชุดนี้สำเร็จลงด้วยดี ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานจนสำเร็จลุล่วง และท้ายสุดขอขอบคุณครูอาชีวศึกษาทุกท่านที่จะได้ช่วยกันนำชุดกิจกรรมนี้ไปใช้จัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างต้นทุนทักษะกระบวนการคิดให้กับเยาวชนอาชีวศึกษาต่อไป ขออำนาจพรให้ทุกท่านที่บากบั่นในการดำเนินงานด้วยความปรารถนาดีต่อเยาวชนได้มีสุขภาพกายและใจแข็งแรง พร้อมเป็นกำลังเสริมในการพัฒนาเยาวชนของประเทศต่อไป

(นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

คำนิยาม

ในฐานะผู้มีส่วนรับผิดชอบเยาวชน **"ปลายน้ำ"** ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ชาย) บ้านกาญจนาภิเษก ซึ่งได้มีโอกาสค้นพบเครื่องมือในการฟื้นฟู – เยียวยา - พัฒนาเยาวชน **"ปลายน้ำ"** ในรูปแบบ **"วิชาชีพิต"** ที่เพิ่มความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมเปลี่ยนแปลงตนเองของเยาวชนในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะเมื่อเทียบเคียงกับช่วงที่พวกเขายังเป็นเยาวชน **"ต้นน้ำ"**

หลังจากบ้านกาญจนาภิเษกได้ค้นพบเครื่องมือที่สามารถฟื้นฟู – เยียวยา - พัฒนา และเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน **"ปลายน้ำ"** ได้แล้ว เราก็พยายามส่งสัญญาณ ส่งสาระต่างๆ กลับไป ณ จุด **"ต้นน้ำ"** อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง แต่สัญญาณการตอบรับก็...ขาดๆ หายๆ แรงในบางช่วง แต่แผ่วเป็นส่วนใหญ่

แต่ในที่สุดมูลนิธิแพथทูเฮลท์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ทำหน้าที่เสริมแรงส่งสัญญาณ จนถึงระดับที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) หนึ่งในกลไกรัฐ **"รับสัญญาณคิด"** ...น่าชื่นชมมาก

แม้ว่าชุดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเยาวชนอาชีวศึกษา ทั้ง ๖ ชุดที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อเพิ่ม **"ต้นทุนชีวิต"** ให้กับผู้เรียน จะมีสัดส่วนในเชิงพื้นที่ เชิงเนื้อหาไม่มากนัก แต่ก็เป็นที่ก้าวอย่างที่สำคัญและควรแก่การก้มศีรษะ คารวะอย่างจริงจัง

หวังว่าอีกไม่นานจะมีก้าวต่อไป ต่อไป เนื่องจากบริบทของชีวิต ของโลกแตกต่างไปจากเดิมมาก การที่สถานศึกษาผลิตซ้ำสิ่งเดิมๆ โดยเล็งเป้าหมายใหม่ๆ จึงเป็นการลงทุน ลงทรัพยากรที่ ต้องทบทวนอย่างจริงจัง

แต่ สอศ. โดยการร่วมด้วยช่วยกันของมูลนิธิแพथูเฮลท์ และ สสส. ทำสำเร็จไปแล้วระดับหนึ่ง

ด้วยความชื่นชมค่ะ

ทิวา ณ นคร

ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ชาย) บ้านกาญจนาภิเษก
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

คำนำ

จากการให้ความสำคัญต่อการดูแลสุขภาพทางเพศของเยาวชนอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้ดำเนินการสอนเพศศึกษามาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๗ ตามคำสั่ง สอศ. ที่ ๔๘๕/๒๕๔๗ ให้บรรจุเพศศึกษาเป็นวิชาเลือกเสรี ภายใต้กลุ่มวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา หมวดสามัญ ใช้ชื่อว่า "วิชาเพศศึกษา" (รหัสวิชา ๒๐๐๐-๑๖๑๒) ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ๒๕๔๖ (ปวช.) และปรับปรุงเป็นรายวิชา "เพศวิถีศึกษา" ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพปี ๒๕๔๖ ซึ่งสถานศึกษาเปิดสอนได้เพียง ๑ ภาคเรียน ในระดับชั้น ปวช. ดังนั้น เพื่อให้เยาวชนอาชีวศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง มูลนิธิแพชทูเฮลท์ (องค์กรแพช – เดิม) ร่วมกับ สอศ. ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ที่เสริมเนื้อหาเพศศึกษาและช่วยพัฒนาทักษะชีวิต ๖ ชุด โดยได้ปรึกษาคุณทีชาน นคร ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ชาย) บ้านกาญจนาภิเษก ซึ่งเป็นต้นแบบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบพัฒนาเยาวชนเชิงบวก และยังได้ถอดบทเรียนของบ้านกาญจนาฯ เป็นพื้นฐานการออกแบบชุดกิจกรรมนี้ด้วย

ชุดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับเยาวชนอาชีวศึกษา ทั้ง ๖ ชุด ได้แก่ ชุดที่ ๑ คุณค่าภายใน ชุดที่ ๒ อยู่ด้วยกัน ชุดที่ ๓ วิจรรณญาณ ชุดที่ ๔ เคารพตัวเอง ชุดที่ ๕ โลกของงาน และชุดที่ ๖ เส้นทางชีวิต ในแต่ละชุดประกอบไปด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ๕ กิจกรรม และการเรียนรู้ผ่านภาพยนตร์ ๑ เรื่อง รวมทั้งเครื่องมือการประเมินชั้นเรียน ซึ่งออกแบบสำหรับแต่ละชุดกิจกรรม และสามารถใช้ประมวลผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตลอด ๖ ภาคเรียน หากสถานศึกษาใช้ชุดกิจกรรมฯ ครบทั้ง ๖ ชุด

ในการพัฒนาชุดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับเยาวชนอาชีวศึกษา มูลนิธิแพชทูเฮลท์ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากคณะครู และกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาในช่วงการพัฒนาและทดลองใช้ นอกจากนี้ การประเมินประสิทธิผลการเรียนรู้จากการทดลองใช้ชุดกิจกรรมฯ ในกลุ่มวิทยาลัยนาร่อง พบว่าในภาพรวมชุดกิจกรรมฯ ทำให้นักเรียนมีการรับรู้เปลี่ยนไปในทางบวกมากขึ้น ในเรื่องทักษะการใช้ภาษา การสื่อสาร การเข้าใจตนเอง การคิดให้เหตุผล ซึ่งทั้งหมดนี้สอดคล้องกับการเรียนรู้ หรือการพัฒนาทักษะชีวิตที่ชุดกิจกรรมฯ ทั้ง ๖ ชุด ตั้งเป็นเป้าหมายไว้

ขอขอบคุณ อาจารย์สุจิตรา โปร่งแสง ศึกษานิเทศก์ คณะครูและนักเรียนจากสถานศึกษาที่ร่วมโครงการฯ และคุณทิชา ณ นคร ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาชุดกิจกรรมฯ ทั้ง ๖ ชุดนี้

ขอขอบคุณ สสส. ที่เปิดโอกาสและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้เรื่องเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตขึ้นสำหรับเยาวชนในอาชีวศึกษา

และขอขอบคุณผู้บริหาร สอศ. และผู้บริหารสถานศึกษาที่เห็นความสำคัญและช่วยสนับสนุนให้เกิดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและสุขภาวะทางเพศของเยาวชนอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มูลนิธิแพชทูเฮลท์
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

สารบัญ

กิจกรรมที่ ๑	โลกของงาน	๑๓
กิจกรรมที่ ๒	งานในฝัน	๒๗
กิจกรรมที่ ๓	สื่อสารมันใจ	๓๕
กิจกรรมที่ ๔	เมื่อเผชิญปัญหาในที่ทำงาน	๔๕
กิจกรรมที่ ๕	การทำงานเป็นทีมและการกระจายภาวะผู้นำ	๕๗
ภาพยนตร์แนะนำ		๗๑
คู่มือครู	"การประเมินชั้นเรียนกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา"	๗๗
ภาคผนวก		
๑.	ประมวลรายวิชา (Course Syllabus) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	๘๐
๒.	แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	๘๔
๓.	แบบทดสอบหลังการร่วมกิจกรรม	๑๐๒
๔.	คู่มือการเรียนรู้ ชุดที่ ๕	๑๑๕
๕.	แบบบันทึกความตั้งใจพัฒนาตนเองของนักเรียน	๑๓๘
๖.	แบบบันทึกหลังสอน	
	• แบบบันทึกหลังสอน	๑๔๐
	• แบบบันทึกข้อมูลพฤติกรรมเสียงของนักเรียน	๑๔๔
	แนวทางป้องกันดูแล และผลลัพธ์	

แนวคิดรวบยอด

โลกในปัจจุบันเปิดโอกาสให้คนที่มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ และเปี่ยมไปด้วยความมุ่งมั่น มีโอกาสสร้างงานด้วยตัวเอง หรือในแวดวงงานก็มีความหลากหลายมากขึ้น รวมทั้งท้าทายความสามารถเฉพาะด้านของแต่ละบุคคล หากแต่คุณสมบัติพื้นฐานบางประการที่ทุกงานต้องการยังคงไม่เปลี่ยนแปลง อาทิ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ เป็นต้น รวมทั้งทักษะพื้นฐานที่ยังจำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการเป็นผู้นำ และทักษะการจัดการปัญหา เป็นต้น

ชุดกิจกรรม "โลกของงาน" ชวนผู้เรียนสำรวจโลกของงานในปัจจุบันที่มีความหลากหลายและไม่ได้จำกัดเพียงงานในรูปแบบเดิมๆ การคิดถึงงานหรืออาชีพในฝันและวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมาย การฝึกฝนทักษะที่จำเป็นในการทำงาน คือ ทักษะการสื่อสารและทักษะการทำงานเป็นทีม รวมถึงทักษะการจัดการปัญหาในที่ทำงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสู่โลกแห่งการทำงาน

สำหรับภาพยนตร์แนะนำ ๑ เรื่อง เสนอวิถีชีวิตของกลุ่มคนวัยทำงานและสภาพการทำงานในบริษัทธุรกิจเอกชน พนักงานไม่ว่าจะอยู่ในระดับใด ต่างมีบทบาทและภารกิจของตัวเองเพื่อให้งานสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ความกดดัน ความเคร่งเครียด การแข่งขันก็นำไปสู่คำถามสำคัญของวัยทำงานว่า เราทำงานไปเพื่ออะไร งานที่ทำคือสิ่งที่ชอบหรือเป็นความฝันของเราหรือไม่

ชุดกิจกรรม ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ ๑	โลกของงาน
กิจกรรมที่ ๒	งานในฝัน
กิจกรรมที่ ๓	สื่อสารมันใจ
กิจกรรมที่ ๔	เมื่อเผชิญปัญหาในที่ทำงาน
กิจกรรมที่ ๕	การทำงานเป็นทีมและการกระจายภาวะผู้นำ
ภาพยนตร์แนะนำ	ยอดมนุษย์เงินเดือน ความยาว : ๑๑๕ นาที

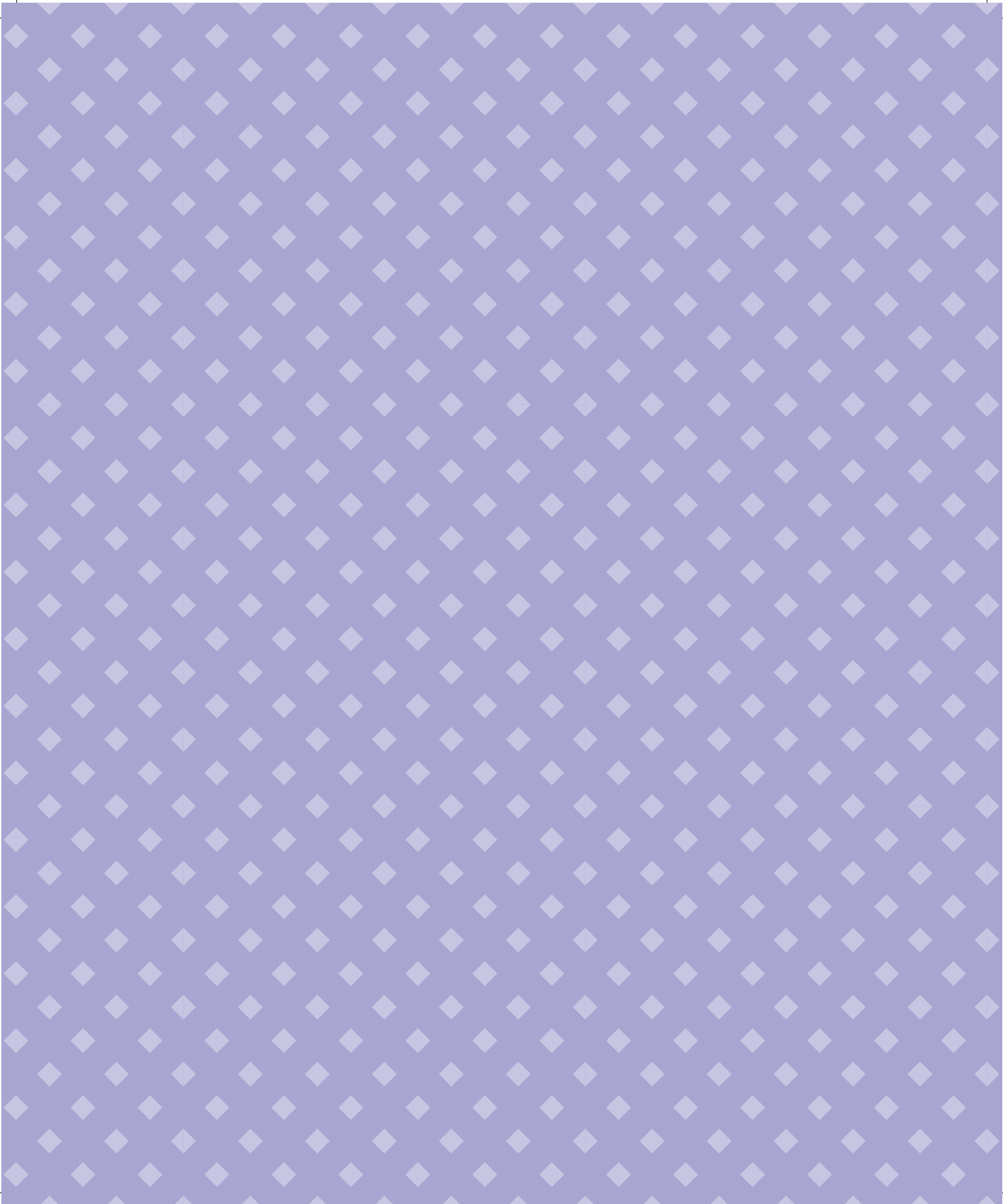
เวลา

กิจกรรมทั้ง ๕ กิจกรรม ออกแบบสำหรับ เวลา ๖๐ นาที เพื่อใช้สัปดาห์ละ ๑ กิจกรรม ต่อเนื่อง และปิดท้ายชุดกิจกรรมด้วยการดูภาพยนตร์และพูดคุย ซึ่งอาจใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ผลลัพธ์การเรียนรู้

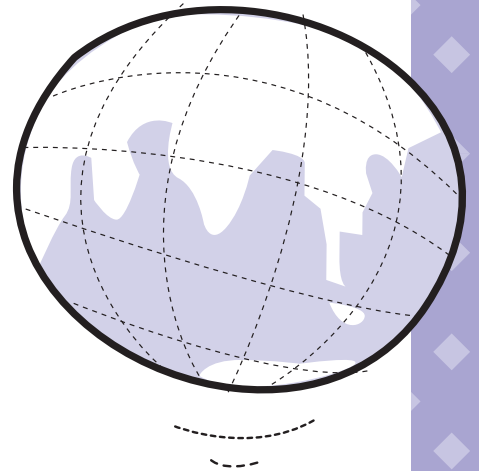
- บอกเป้าหมายงานในอนาคตของตนเอง และสามารถวางแผนเพื่อให้ตนเอง ไปสู่เป้าหมายได้
- ฝึกทักษะพื้นฐานในการทำงาน คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ปัญหา
- บอกทักษะและคุณสมบัติที่ตนเองต้องการพัฒนาให้ดีขึ้น และมีแผนในการพัฒนา
- วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานได้ และรู้แหล่งช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา

กิจกรรมที่ ๑

โลกของ งาน

สาระสำคัญ

งานในโลกปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น การเชื่อมถึงกันของประเทศต่างๆ ด้วยเทคโนโลยี การสื่อสารคมนาคม ช่วยเปิดตลาดงานและมีงานใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย นอกจากนั้นคนที่มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าริเริ่ม ทำให้มีโอกาสมากมายในการสร้างงานด้วยตัวเอง

วัตถุประสงค์

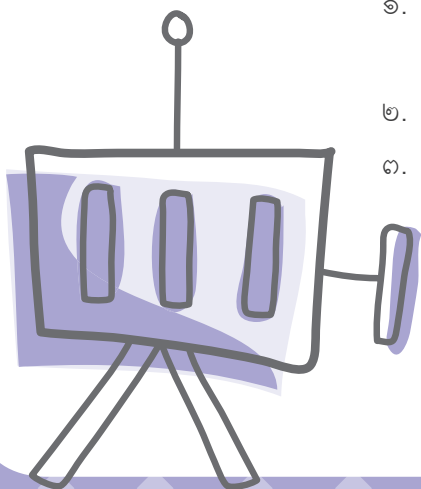

กิจกรรมนี้มุ่งหวังให้ผู้เรียน

๑. ยกตัวอย่างรูปแบบงานและโอกาสการพัฒนาอาชีพในศตวรรษที่ ๒๑
๒. ระบุคุณสมบัติและทักษะในการทำงาน รวมถึงการเป็นผู้ประกอบการ
๓. บอกทักษะและคุณสมบัติที่ตนเองอยากพัฒนาให้ดีขึ้น

อุปกรณ์

๑. คลิป "เรียนอาชีพะ คีจริงหรือ" ความยาว ๗ นาที
http://www.youtube.com/watch?v=CAH๕_OIT๕rI
๒. กระดาษฟลิปชาร์ต
๓. ปากกาเคมี

เอกสารประกอบ

๑. สไลด์ "โลกของงานในศตวรรษที่ ๒๑"
๒. แบบสำรวจ "การเรียนรู้หนังสือเป็น "งาน" ค่ายหรือไม่?"

กระบวนการ

๑. บอกผู้เรียนว่า เราจะช่วยกันสำรวจงานที่มีอยู่ในปัจจุบันที่พวกเราสามารถทำได้
  - ขออาสาสมัคร ๒ คน ยื่นประจำกระดาน ๒ ผัง เพื่อช่วยเขียนงาน/อาชีพ ที่เพื่อนๆ เสนอ

๑) งาน/อาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่พวกเราเรียน	๒) งาน/อาชีพ ที่ไม่เกี่ยวกับสาขา ที่เรียน แต่สามารถทำได้

- ให้ระดมจาก
  - ๑) งานเกี่ยวกับสาขาเรียนที่ทราบ (ระบุสาขาของผู้เรียน เช่น ช่างยนต์ เกษตร อิเล็กทรอนิกส์ ช่างก่อสร้าง คอมพิวเตอร์ พาณิชย เทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ) หรือเห็นคนที่จบสาขานี้ไปทำงาน หรือมีอาชีพอะไรบ้าง
  - ๒) งานอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับสาขาที่เราเรียน แต่ก็สามารถทำได้
- เมื่อพบว่าไม่มีใครเสนอแล้ว ถามผู้เรียนว่าพวกเขาอยากทำงานอะไร มีอยู่บนกระดานแล้วหรือไม่ หากยังไม่ปรากฏอยู่บนกระดาน ให้เขียนเพิ่ม

๒. จากงานและอาชีพที่เราช่วยกันระดม ถามผู้เรียนว่า

- เรามีข้อสังเกตอย่างไรบ้างเกี่ยวกับงานและสิ่งที่เราเรียน
- เราเชื่อหรือไม่ว่า แต่ละคนมีงานที่เหมาะสมกับตัวเองเพียงงานเดียว เพราะเหตุใด
- เราเชื่อหรือไม่ว่า เมื่อเราคัดสินใจเลือกจะทำอาชีพอะไรแล้ว เราควรจะต้องอยู่กับอาชีพนั้นตลอดไป เพราะเหตุใด

๓. ผู้ดำเนินการสรุปให้เห็นว่า งานในปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น และมีโอกาสใหม่ๆ สำหรับคนที่มีความสามารถ มีความมั่นใจ พร้อมเรียนรู้ หากเราเริ่มต้นหาว่าเราสนใจอะไร และพิจารณาถึงคุณสมบัติและความสามารถที่จำเป็นต้องมี จะช่วยให้เราเตรียมตัวให้พร้อม

๔. ถามผู้เรียนว่ามีงานอะไรบ้างที่เราสามารถทำได้ ไม่ต้องเป็นลูกจ้าง

- เขียนงานที่ผู้เรียนเสนอบนกระดาน และอาจเพิ่มเติมความตัวอย่าง

ผู้ตรวจสอบบัญชี	นักวิจัย	ซื้อขายรถ
คนทำความสะอาดบ้าน	นักออกแบบเกมคอมพิวเตอร์	คิวเตอร์การใช้คอมพิวเตอร์
คิใจ	นักดนตรี	เปิดสถานรับดูแลเด็กเล็ก
เปิดร้านนวด สปา	นักออกแบบเว็บไซต์	นักฝึกอบรม
เปิดร้านซ่อมรถ	ขายของออนไลน์	เทรนเนอร์ในฟิตเนส
คนช่วยซื้อของ	รับจัดทำภาษา	นักเขียนเรื่องท่องเที่ยว
สอนโยคะ	เปิดร้านทำขนม	ขายกาแฟ
.....	.....	.....

- รู้สึกอย่างไรกับงานเหล่านี้ เมื่อเทียบกับงานที่เราต้องไปสมัครตามบริษัทห้างร้านหรือโรงงานต่างๆ

๕. แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็น ๖ กลุ่ม โดยให้ ๓ กลุ่ม วิเคราะห์ข้อ (๑) และอีก ๓ กลุ่มให้วิเคราะห์ข้อ (๒)

(๑) ข้อดีและความท้าทายของการเป็นผู้ประกอบการเอง มีอะไรบ้าง

(๒) คุณสมบัติที่ควรมีสำหรับคนที่ต้องการสร้างงานเอง หรือเป็นผู้ประกอบการเอง มีอะไรบ้าง

- ขอบอสาสมัครกลุ่มแรกของข้อ (๑) นำเสนอ และอีก ๒ กลุ่มที่เหลือนำเสนอเพิ่มเติมในข้อที่ต่าง เมื่อครบแล้วขออาสาสมัครกลุ่มใหม่นำเสนอ ข้อ (๒) และกลุ่มที่เหลือนำเสนอข้อต่างเช่นเดียวกัน

๖. ผู้ดำเนินการชวนคุณคุณสมบัติของคนที่สร้างงานเองหรือเป็นผู้ประกอบการเองอีกครั้ง และชวนคุย

- คุณสมบัติเหล่านี้จะมีได้อย่างไร
- การเรียนในโรงเรียนหรือในวิทยาลัยสอนเรื่องเหล่านี้หรือไม่ ขอให้ยกตัวอย่าง
- หากอยากมีคุณสมบัติหรือทักษะเหล่านี้ เราจะต้องทำอะไร

๗. ชวนผู้เรียนทำแบบสำรวจ "การเรียนหนังสือเป็น "งาน" ด้วยหรือไม่ ?" ให้เวลาทำ ๑๐ นาที

- ชวนผู้เรียนสรุปว่า การเรียนรู้ขณะเป็นนักศึกษาที่จะนำไปสู่โลกของงาน มีเรื่องอะไรบ้าง

๘. ผู้ดำเนินการชวนผู้เรียนคุย และถามความคิดเห็นเมื่อจบ

- คลิป "เรียนอาชีพะ คีจริงหรือ" ความยาว ๗ นาที และ/หรือ
- สไลด์โลกของงานในศตวรรษที่ ๒๑ โดยชวนผู้เรียนติดตามแนวทางการชวนคุยแต่ละสไลด์

แบบสำรวจ

“การเรียนหนังสือ เป็น “งาน” ด้วยหรือไม่ ?”

ช่วยอธิบายว่าทักษะเหล่านี้ ต้องใช้ในการเรียนและในการทำงานอย่างไร

ทักษะ	ใช้ขณะเรียนหนังสืออย่างไร	ใช้ในการทำงานอย่างไร
๑. การทำงานได้ตามเวลาที่กำหนด		
๒. การสื่อสารโดยใช้คำพูด อธิบายความรู้สึก ความคิดตนเองได้		
๓. การเขียนอธิบายความรู้สึก ความคิดเห็นตัวเองได้		
๔. การเรียบเรียงความคิดเป็นระบบ และเขียนได้อย่างชัดเจน		
๕. การฟัง		
๖. การเก็บประเด็น		
๗. การจำ		
๘. การวางแผน และจัดการอย่างมีระบบ		
๙. การจัดการเวลาและตรงเวลา		
๑๐. การตัดสินใจ		
๑๑. การแก้ปัญหา		
๑๒. การต่อรอง		
๑๓. การใช้เหตุผล		
๑๔. การเรียนรู้ และพร้อมเรียนรู้		
๑๕. การทำงานเป็นทีม		
๑๖. การจัดลำดับความสำคัญ		
๑๗. การปรับปรุงตนเอง		
๑๘. การเป็นผู้นำ		
๑๙. ไว้วางใจได้ เมื่อมอบหมายงาน		
๒๐. ทำงานได้ด้วยตัวเอง		

แนวทางการชวนคุย

สไลด์ โลกของงานในศตวรรษที่ ๒๑

โลกของงานในศตวรรษที่ ๒๑ รูปแบบการทำงาน ที่ทำงาน และคนทำงาน ที่จะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป

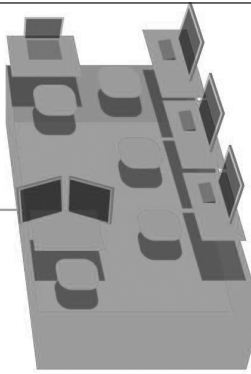

- เราเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ มา ๑๔ ปีแล้ว ยังเหลืออีกกว่า ๘๐ ปีในศตวรรษนี้ เห็นด้วยหรือไม่ว่า รูปแบบงาน สถานที่ทำงาน และคนทำงานจะเปลี่ยนไป
- ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและยกตัวอย่าง

การทำงานกว่ายี่สิบปีกับองค์กรเดียว/บริษัทเดียว
จะเป็นเพียงเรื่องเล่าในอดีต เพราะ

- การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
- ตลาดการแข่งขันระดับโลก
- การลดขนาดของบริษัทต่าง ๆ
- การเคลื่อนย้ายแรงงานที่กว้างขวางขึ้น
เช่น การเข้าสู่อาเซียน

- เมื่อโลก เทคโนโลยี การคมนาคมเปลี่ยนเร็ว ลักษณะงานและธุรกิจก็ปรับเปลี่ยนไปด้วย การแข่งขันในตลาดแรงงานที่กว้างขึ้น เราจะค้นหาและคิดถึง "ความมั่นคงในงาน" อย่างไร

ตลาดแรงงานเปลี่ยน

- งานใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ต้องการคนจบการศึกษาที่สูงกว่ามัธยมศึกษา
- แต่คาดว่า เพียง ๒๐% ของตลาดงาน ที่ต้องการคนจบปริญญาตรี
- ในจำนวนนักเรียนระดับ ปวช. หรือ มัธยมศึกษา ตอนปลายวันนี้, ๖๐% จะทำงานที่ ยังไม่ในปัจจุบัน
- ในศตวรรษที่ ๒๑ เกือบครึ่งหนึ่งของงานต่าง ๆ ที่มี จะต้องรวมถึงการจัดการข้อมูล

- หากงานในอนาคตไม่ได้ขึ้นอยู่กับการศึกษาเพียงอย่างเดียว คิดว่าสิ่งที่งานในอนาคตต้องการ จาก "คนทำงาน" คือคุณสมบัติและทักษะอะไรบ้าง

วิธีการทำงานก็จะเปลี่ยนไปเช่นกัน

- แต่ละคนจะต้องสามารถทำงานได้หลายอย่าง ที่ต้องการทักษะที่หลากหลาย
- แต่ละคนจะต้องทำงานกับกลุ่มคนหลากหลาย และในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวตลอดเวลา
- แต่ละคนจำเป็นต้องฝึกฝน และเพิ่มเติมทักษะใหม่ ๆ เพื่อที่จะได้งาน หรือรักษางานไว้

- คิดว่า สิ่งที่ได้เรียนในวิทยาลัยเพียงพอหรือไม่ อย่างไร กับการเข้าสู่งานในศตวรรษที่ ๒๑
- สิ่งที่วิทยาลัยควรเพิ่มเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้นักศึกษา ปวช. คือเรื่องอะไร

มันจะไม่ใช้งานแบบ ๘ โมงเช้า ถึง ๕ โมงเย็น อีกแล้ว

- แบ่งงานกันทำ
- เวลาทำงานยืดหยุ่น
- เป็นที่ปรึกษา
- จ้างงานแบบชั่วคราว
- รับงานเป็นโครงการ

- หากเป็นงานไม่สังกัดองค์กร ไม่มีเวลางานที่แน่นอน เป็นการรับงานมาทำเป็นชิ้น หรือเป็นโครงการ คิดว่าสิ่งสำคัญที่คนทำงานต้องมีคือเรื่องอะไรบ้าง

เทคโนโลยี มีผลต่อเรื่อง งาน อย่างไร

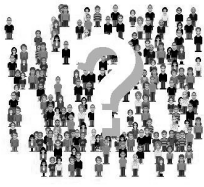
- สร้างงานใหม่ ๆ และโอกาสในการทำงาน
- งานบางอย่างจะพินสมัย หรือ หายไป
- เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการปฏิบัติงาน

- เมื่อเทคโนโลยีกลายเป็นทักษะพื้นฐานที่ทุกคนต้องมี และคนรุ่นพวกเราส่วนใหญ่ก็คุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยี อะไรที่จะทำให้เราโดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในด้านนี้

จำเป็นหรือไม่ที่เราต้องเรียนรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจของประเทศ และของโลก ?

- ผลกระทบต่อชุมชนและธุรกิจ
- เกี่ยวข้องกับโอกาสในการทำงาน
- ใช้ข่าวสารเหล่านี้ประกอบการตัดสินใจเรื่องอาชีพ

- เราจะรู้เรื่องเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจของประเทศ หรือของโลกได้อย่างไร
- ลองยกตัวอย่างว่า เศรษฐกิจของประเทศไทยตอนนี้เป็นอย่างไรร และส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานอย่างไร

คนเราทำงานทำไม?

- เพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ
- เพื่อช่วยเหลือสังคม
- เพื่อได้พบปะผู้คน
- เพื่อตอบสนองสิ่งที่สนใจ
- เพื่อใช้ทักษะและความสามารถที่มี
- เพื่อช่วยคนอื่น
- เพื่อความพึงพอใจของตนเอง

ขึ้นสไลด์เฉพาะคำถามก่อน และให้ผู้เรียนลองตอบ แล้วค่อยให้ดูคำตอบโดยทั่วไป
ย้ำว่าไม่มีคำตอบถูกหรือผิด

- เราจะตอบคำถามนี้ อย่างไร
- คำตอบของเรามีผลต่อการหางานหรือไม่ อย่างไร

ความสำเร็จในการทำงาน ขึ้นอยู่กับ

- ระดับความสามารถในการทำงาน
- การทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ดี
- การใช้คอมพิวเตอร์
- การแก้ปัญหา
- มีทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการตัดสินใจ
- มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- เป็นคนยิ้มแย้ม สุขภาพจิตดี
- พึ่งพอใจ ในงานของตนเอง
- มีทัศนคติในทางบวกต่องานและที่ทำงาน
- เห็นความสำคัญของการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะใหม่ๆ ตลอดเวลา
- ยืดหยุ่น ปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้
- จัดการกับความขัดแย้งและความท้าทายในงานได้
- ความสามารถในการเคารพ ยอมรับความแตกต่าง
- การจัดการเรื่องงาน และเรื่องส่วนตัวได้อย่างสมดุล
- รู้ถึงสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน/การจ้างงาน

- เมื่อคุณปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงาน มีความเห็นอย่างไร
- ข้อไหนที่เราอยากให้ขยายความเพิ่ม
- ข้อไหนที่เราอยากพัฒนาตัวเองให้มากยิ่งขึ้น

งานของวันพรุ่งนี้

ต้องการทั้งความรู้
ทักษะการทำงาน
และทักษะในการเรียนรู้

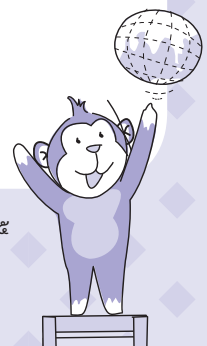

- รู้สึกอย่างไร เมื่อได้คุยกันถึงแนวโน้มของงานในอนาคต

- นอกจากงานต่างๆ ที่คุ้นกันมาแล้ว ทางเลือกอีกทาง คือเราสามารถสร้างงานให้ตัวเองก็ได้
- ใครที่ตั้งใจว่าจะสร้างงานเอง เป็นผู้ประกอบการเองบ้าง อยากทำอะไร

- ลองดูตัวอย่างงานในอนาคต เห็นแล้วรู้สึกอย่างไร
- อันไหนที่เราคิดว่าน่าสนใจ
- เป็นไปได้หรือไม่ว่าจะเป็งานของเรา

กิจกรรมที่ ๒
งานในฝัน

สาระสำคัญ

การมีเป้าหมายที่ชัดเจน รู้คุณสมบัติ ทักษะที่ตนเองมีในปัจจุบัน และสิ่งที่ต้องพัฒนาเพิ่ม จะช่วยในการเตรียมตัว และวางแผนเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายในงานหรืออาชีพที่ต้องการ

วัตถุประสงค์

กิจกรรมนี้มุ่งหวังให้ผู้เรียน

1. ฝึกการตั้งเป้าหมาย วางแผน และหาข้อมูลงานที่ตนเองสนใจ
2. ฝึกการประเมินคุณสมบัติและชุดทักษะของตนเองในการก้าวสู่เส้นทางอาชีพที่ต้องการ

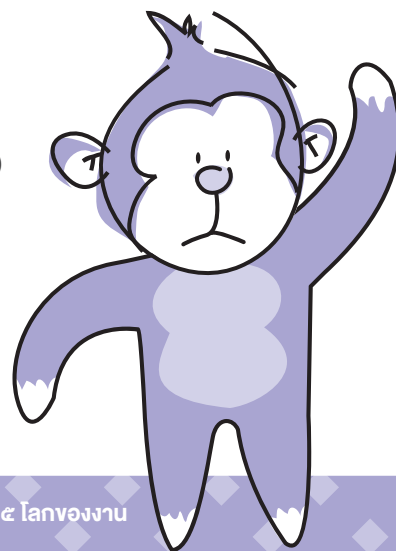

อุปกรณ์

กระดาษขนาดเอสาม หรือกระดาษฟลิปชาร์ต
ให้ผู้เรียนคนละ ๑ แผ่น (สำหรับการบ้าน)

เอกสารประกอบ

๑. แผ่นกิจกรรม "งานที่ฉันใฝ่ฝัน" (สำหรับผู้เรียนทุกคน)
๒. แผ่นกิจกรรม " เป้าหมายสู่งานที่ฉันใฝ่ฝัน" (สำหรับผู้เรียนทุกคน)

กระบวนการ

๑. ถามนักเรียนว่า ใครเคยมีประสบการณ์ทำงานมาแล้วบ้าง
  - ขออาสาสมัคร ๒-๓ คน (ที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน) เล่าถึงงานที่เคยทำ
    - งานที่เคยทำคืองานอะไร ต้องทำอะไรบ้าง
    - คุณสมบัติและทักษะที่ต้องมีสำหรับงานนั้น มีอะไรบ้าง
    - สิ่งที่ชอบ/ไม่ชอบ เกี่ยวกับงานที่เคยทำ

๒. ผู้ดำเนินการเชื่อมโยงสิ่งที่อาสาสมัครเล่าให้เห็นว่า
  - งานแต่ละงานล้วนต้องการคนทำงานที่มีทักษะสอดคล้องกับงาน และคุณสมบัติพื้นฐานที่ทุกงานต้องการในคนทำงาน เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ เป็นต้น
  - ประสบการณ์ในการทำงานช่วยให้เราเรียนรู้ถึงสิ่งที่เราชอบ ไม่ชอบ ทำได้ ทำไม่ได้ อยากทำ ไม่อยากทำ ซึ่งช่วยให้เราคิดและวางแผนถึงงานหรืออาชีพในอนาคต
  - โลกของงานทุกวันนี้มีความหลากหลายมาก หลายคนสร้างงานให้ตัวเองโดยไม่จำเป็นต้องสังกัดองค์กร บริษัท หรือหน่วยงานใดๆ

๓. ชวนผู้เรียนคิดตามคำถาม และเว้นระยะให้ตอบในใจ ดังนี้ (๕ นาที)

- ในอนาคตเราอยากอาศัยอยู่ที่ไหน
- เราอยากมีครอบครัวหรือไม่ แบบไหน
- เราอยากทำงานลักษณะไหน
- อยากรับเงินเดือนอย่างไร
- นอกจากงานแล้ว เราอยากมีเวลาทำอะไรอีกบ้าง

๔. จากนั้น แจกแผ่นกิจกรรม "งานที่ฉันใฝ่ฝัน" ให้ทุกคนลองคิดถึง งานในฝันที่เราอยากทำในอนาคต หากข้อใดไม่แน่ใจ ให้เว้นไว้ (ใช้เวลา ๑๐ นาที)
๕. ให้ผู้เรียนจับคู่เล่า "งานในฝัน" ให้เพื่อนฟัง คนละ ๓ นาที
- ถามผู้เรียนกลุ่มใหญ่ว่า ใครได้ฟัง "งานในฝัน" ของเพื่อนแล้ว คิดว่าน่าสนใจมาก อยากแบ่งปันให้เพื่อนๆ ในห้องฟังด้วย ให้เล่าลักษณะงานในฝันของเพื่อน และมุมที่ตนเองคิดว่าน่าสนใจ
๖. ผู้ดำเนินการสรุปว่า เมื่อทุกคนตั้งใจคิดถึง "งานในฝัน" ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ที่เราได้วางแผนเป้าหมายหนึ่งของชีวิตในเรื่องงาน ที่เหลือคือทำอะไรเพื่อให้เราได้ทำงานตามที่ตั้งใจ
- ชวนผู้เรียนวางแผนเพื่อไปให้ถึงงานในฝัน โดยให้แต่ละคนแบ่งเป้าหมายเป็น ๓ ระยะ เพื่อวางแผนสิ่งที่ต้องทำ
    - เป้าหมายระยะยาว หมายถึง สิ่งที่ต้องการจะทำให้ได้ในอนาคต
    - เป้าหมายระยะกลาง หมายถึง สิ่งที่จะพยายามทำให้ได้ในระยะเวลาสั้นๆ เช่น ๑ ปี
    - เป้าหมายระยะสั้น หมายถึง สิ่งที่จะทำทันที
  - ผู้ดำเนินการชวนให้ผู้เรียนคิดถึงคำถามเหล่านี้
    - เราต้องมีความรู้อะไรเพิ่มบ้าง ต้องพัฒนาทักษะ ความสามารถด้านใด
    - เราต้องเรียนต่ออีกหรือไม่ หรือต้องเรียนอะไรเพิ่ม
    - เราจะหาประสบการณ์เพิ่มอย่างไร
    - ถ้าจะต้องหารายได้เสริมระหว่างพัฒนาทักษะ จะหางานแบบไหน อย่างไร
    - เราจะจัดการเวลาอย่างไร
- แจก ใบกิจกรรม "เป้าหมายสู่งานที่ฉันใฝ่ฝัน" ให้แต่ละคนเขียน (๑๐ นาที)

๗. ขออาสาสมัครบอกถึงสิ่งที่เราจะเริ่มทำทันทีเพื่อให้เราไปถึงงานในฝัน

๘. สรุปกิจกรรมในวันนี้ว่า การมีเป้าหมายที่ชัดเจน รู้คุณสมบัติ ทักษะที่ตนเองมีในปัจจุบัน และสิ่งที่ต้องพัฒนาเพิ่ม จะช่วยในการเตรียมตัวและวางแผนเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายในงาน หรืออาชีพที่เราฝัน พร้อมกับให้กำลังใจผู้เรียนทุกคนให้ไปถึงเป้าหมาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปรึกษาได้ หากต้องการข้อมูล หรือคำแนะนำในเรื่องงาน

๘. มอบหมายผู้เรียนให้จัดทำ "ประกาศหาเพื่อนร่วมงาน" สำหรับ "งานในฝัน" ของเรา และให้นำประกาศสมัครงานมาในชั่วโมงต่อไป โดยให้พิจารณาว่า

- เราต้องการเพื่อนร่วมงานแบบไหนมาทำงานกับเรา
- สิ่งสำคัญที่เขาต้องมีคืออะไร นึกถึงทั้งความสามารถ ทักษะคติ และคุณสมบัติ ระบุในประกาศ

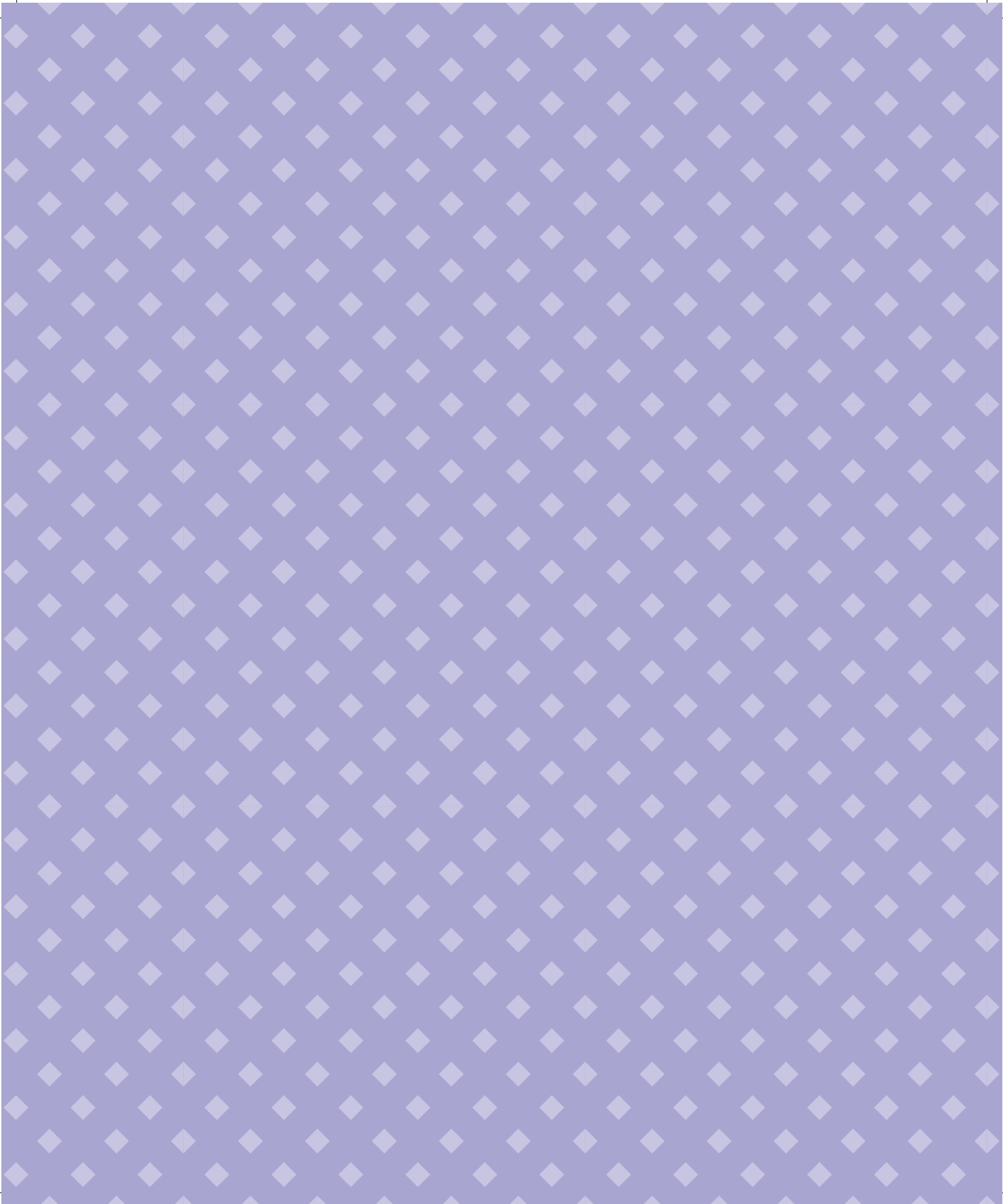
- แจกกระดาษขนาดเอสาม หรือกระดาษฟลิปชาร์ตให้ผู้เรียนคนละ ๑ แผ่น
- ผู้เรียนควตัวอย่างประกาศรับสมัครงานได้ในหนังสือพิมพ์ บอร์ดวิทยาลัย หรืออินเทอร์เน็ต

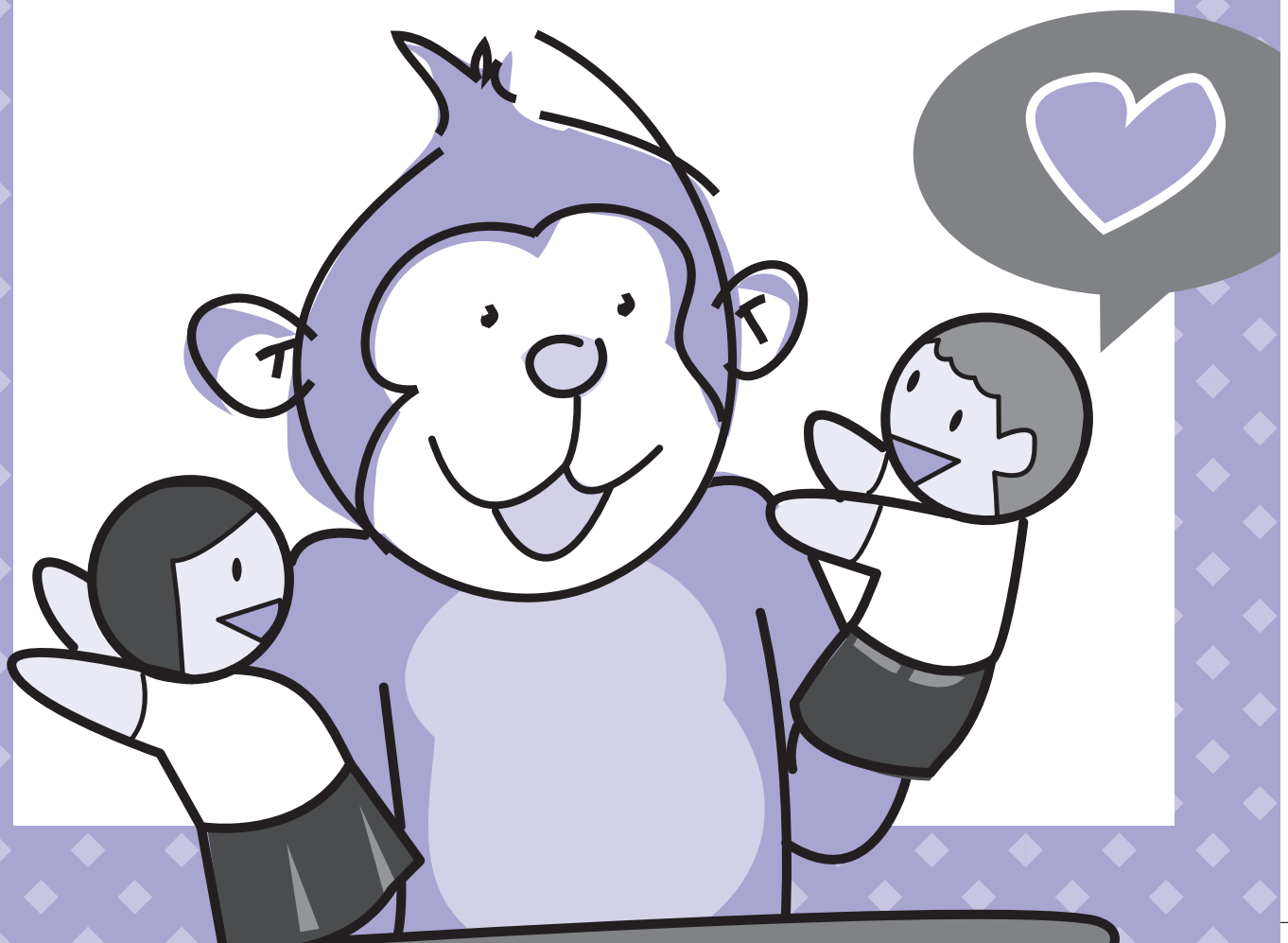
แผนกิจกรรม : งานที่ฉันทัดใจ

งานหรืออาชีพที่ฉันฝันจะได้ทำ คือ		
งานนี้เกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง (ขอบเขต หน้าที่ ความรับผิดชอบ เนื้อหาของงาน)	สถานที่ทำงานอยู่ที่ไหน เป็นอย่างไร	งานนี้ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับ ใครบ้าง
ทักษะสำคัญที่ต้องมี		คุณสมบัติที่จำเป็นต้องมี
ระดับความก้าวหน้าในสายงานเป็นแบบไหน ใช้เวลาเท่าใดในแต่ละขั้น ต้องทำอย่างไร		
ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ได้เป็นอย่างไร		งานนี้จะทำให้เรายังมีเวลาในการทำเรื่อง อื่นๆ ที่เราสนใจ มากน้อยเพียงใด

กิจกรรมที่ ๓
สื่อสารมันใจ

สาระสำคัญ

การสื่อสารอย่างมั่นใจ ตรงประเด็น กระชับ เข้าใจง่าย เป็นทักษะขั้นพื้นฐานในการทำงานกับผู้อื่น และสามารถฝึกฝนให้สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพได้

วัตถุประสงค์

กิจกรรมนี้มุ่งหวังให้ผู้เรียน

๑. ฝึกการตอบคำถามในการสัมภาษณ์งาน
๒. ฝึกการพูด การใช้ภาษาท่าทาง และการสื่อสารความหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ระบุทักษะการสื่อสารและบุคลิกภาพที่ตนเองต้องการปรับปรุง

อุปกรณ์

- กระดาษขาว
- สติกเกอร์สี หรือปากกาเมจิก สีชอล์ก หรือสีเทียน สำหรับให้ผู้เรียนทำเครื่องหมายในการเลือกงานที่สนใจ คนละ ๓ งาน

เอกสารประกอบ

๑. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ สมัครงาน (สำหรับทุกคน)
๒. แบบประเมินการสัมภาษณ์งาน (สำหรับทุกคน)

การเตรียมการ

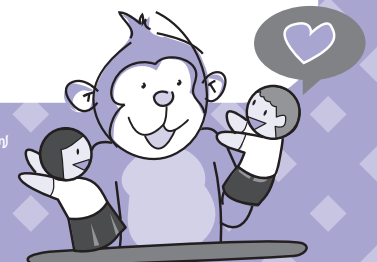
- ✓ เมื่อผู้เรียนทยอยเข้าห้องเรียน ให้คนที่มาถึงเริ่มคิดประกาศรับสมัครเพื่อนร่วมงานของตัวเอง รอบๆ ห้อง
- ✓ หากสามารถเชิญอาจารย์ท่านอื่น หรือเครือข่ายสถานประกอบการมาร่วมเป็นผู้สัมภาษณ์งาน และให้ข้อเสนอแนะกับผู้เรียนได้ จะช่วยให้ได้มุมมองที่หลากหลายขึ้น

กระบวนการ

๑. ให้ผู้เรียนทุกคนคิดโฆษณารับสมัคร "เพื่อนร่วมงาน งานในฝัน" ไว้รอบๆ ห้อง
๒. ให้แต่ละคนเดินดูประกาศรับสมัครงาน และให้เลือกงานที่ตัวเองสนใจอยากสมัครอย่างมาก
๓. งาน โดยให้ทำเครื่องหมายใต้ประกาศรับสมัครงาน (ใช้สติกเกอร์หรือปากกาเมจิกสีชอล์ก หรือสีเทียน) ให้เวลา ๑๐ นาที
๓. ผู้ดำเนินการชวนผู้เรียนพิจารณาเรื่องการสัมภาษณ์งาน โดยถามคำถาม ดังนี้

- เราจะรู้ได้อย่างไรว่าคนที่มาสมัครงานกับเราพร้อมที่จะทำงานกับเราหรือไม่
- เมื่อเราเจอกับใครเป็นครั้งแรก อะไรที่ทำให้เราประทับใจ
- ในการพูดคุยกัน อะไรที่ทำให้เรารู้สึกว่าเขาไม่น่าจะทำงานได้
- พฤติกรรมที่ควรและไม่ควรทำเมื่อสัมภาษณ์งาน มีอะไรบ้าง

- จากนั้นขออาสาสมัครสาธิตสิ่งที่ไม่ควรทำตามที่เสนอความคิดเห็น

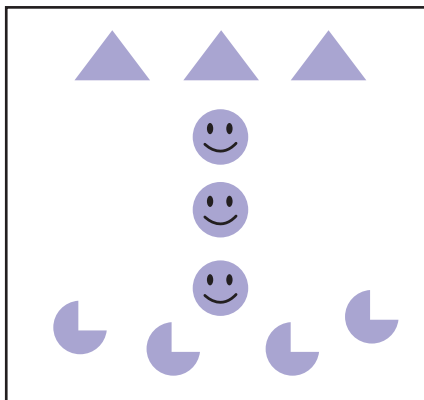

๔. ผู้ดำเนินการแจ้งว่า เราจะลองฝึกการสื่อสารในสถานการณ์การสัมภาษณ์งาน
  - แจกแนวทางการสัมภาษณ์งาน และแบบประเมินการสัมภาษณ์งานให้ทุกคน ให้แต่ละคนลองดูคำถาม และเตรียมตัวในการสัมภาษณ์ (ใช้เวลา ๑๐ นาที)
๕. ฝึกการสัมภาษณ์งาน โดยผู้ดำเนินการเลือกดำเนินการ ได้ ๒ แบบ ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์และเวลา
  - แบบ (๑) ใช้วิธีการคู่ปลา มีทีมสัมภาษณ์ ๓ คน ผู้สมัครงาน ๓-๕ คน และผู้สังเกตการณ์
  - แบบ (๒) ทุกคนได้ฝึกโดยการจับคู่ และผลัดกันสัมภาษณ์

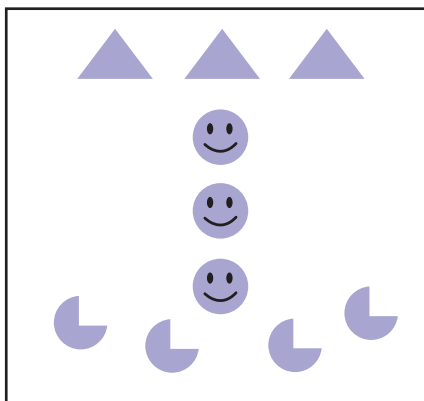
แบบ (๑) ใช้วิธีการคู่ปลา มีทีมสัมภาษณ์ ๓ คน ผู้สมัครงาน ๓ คน และที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์

๑. เลือกงานที่มีผู้เรียนสนใจมากที่สุด ๓ งาน เพื่อแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม
๒. แต่ละกลุ่มประกอบด้วย
  - เจ้าของประกาศเป็นผู้สัมภาษณ์หลัก และขออาสาสมัครในการเป็นทีมสัมภาษณ์อีก ๒ คน
  - ขออาสาสมัครจากคนที่สนใจงานนี้ ๓ คน เป็นผู้สมัครงาน
  - แบ่งผู้เรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ ใน ๓ กลุ่มเท่าๆ กัน

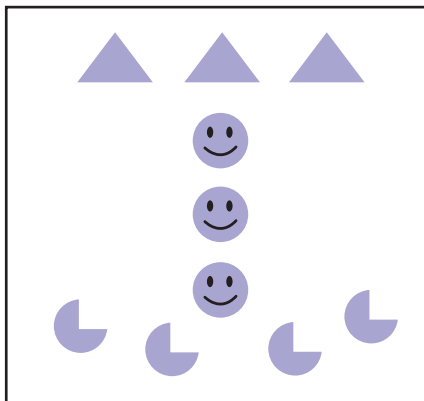
ตัวอย่าง ห้องเรียน ๓๐ คน แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

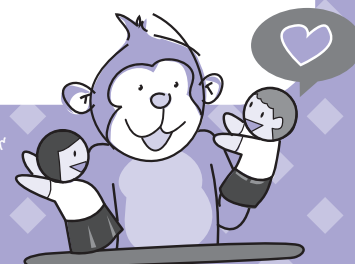
 = ผู้สัมภาษณ์

 = ผู้สมัครงาน

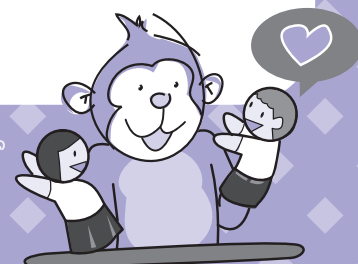
 = ผู้สังเกตการณ์

๓. ใช้เวลาในการสัมภาษณ์งานคนละ ประมาณ ๗ นาที เมื่อสัมภาษณ์เสร็จแต่ละคน ให้ทีมทั้ง ๓ คนเขียนใบประเมินการสัมภาษณ์
๔. เมื่อสัมภาษณ์ครบทั้ง ๓ คน ผู้ดำเนินการขอขอบคุณอาสาสมัครทั้ง ๓ คน และทีมผู้สัมภาษณ์
  - ให้ทีมสัมภาษณ์คุยกันเพื่อสรุปผลการสัมภาษณ์
  - ให้ผู้สมัครงานทั้ง ๓ คน และผู้สังเกตการณ์เขียนในกระดาษ
    - สิ่งที่คุณสมัครงานทั้ง ๓ คน ทำได้ดีในการสัมภาษณ์
    - สิ่งที่คุณเห็นว่าผู้สมัครงานน่าจะทำได้ดีกว่านี้ และขอเสนอแนะในการปรับปรุง
    - สิ่งที่คุณได้เรียนรู้และจะนำไปปรับปรุงตัวเอง
๕. ผู้ดำเนินการ ถาม (๑) ความรู้สึกของผู้สมัครงาน (๒) ผลการคัดเลือกจากทีมสัมภาษณ์ และให้มอบใบประเมินการสัมภาษณ์ให้เพื่อน
๖. ถามทุกคนว่าได้อะไรจากบทบาทสมมติการสัมภาษณ์งานบ้าง
๗. ผู้ดำเนินการสรุปการเรียนรู้ว่า การเตรียมตัวและการฝึกฝนการสื่อสาร จะช่วยสร้างความมั่นใจ และเห็นจุดที่ต้องพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น

แบบ (๒) ทุกคนได้ฝึกโดยการจับคู่ และผลัดกันสัมภาษณ์

๑. ให้ผู้เรียนจับคู่กับคนที่ม้งานในฝันใกล้เคียงกับของตนเอง เพื่อสมัครงานที่เพื่อนประกาศ และผลัดกันสัมภาษณ์งาน
๒. ใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละ ๕ นาที และสลับกัน
๓. เมื่อสัมภาษณ์เสร็จทั้ง ๒ คน ให้แต่ละคนประเมินคู่ของตัวเองในแบบประเมินการสัมภาษณ์งาน ถึงวิธีการสื่อสารของคู่ และตัดสินใจว่าจะได้รับเป็นเพื่อนร่วมงานหรือไม่
๔. มอบใบประเมินให้เพื่อนอ่าน และแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการสื่อสารของตนเองและเพื่อน
๕. ถามทุกคนว่า ได้อะไรจากบทบาทสมมติการสัมภาษณ์งานบ้าง
๖. ผู้ดำเนินการสรุปการเรียนรู้ว่า การเตรียมตัวและการฝึกฝนการสื่อสาร จะช่วยสร้างความมั่นใจ และเห็นจุดที่ต้องพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น

แนวคำถามในการสัมภาษณ์งาน

๑. ช่วยแนะนำตัวเอง
๒. ทำไมคุณถึงสนใจอยากทำงานนี้
๓. คุณรู้จักงานของเราอย่างไรบ้าง
๔. อะไรทำให้ลาออกหรือคิดจะลาออกจากงานเดิม
๕. ช่วยเล่าประสบการณ์การทำงานของคุณ
๖. คุณมีประสบการณ์อะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับงานที่คุณสมัคร
๗. จุดแข็งของคุณคืออะไร
๘. เวลาเจอปัญหาความขัดแย้งกับเพื่อน/เพื่อนร่วมงาน คุณทำอะไร
๙. คุณอยากได้เงินเดือนเท่าไร
๑๐. งานนี้เกี่ยวข้องกับเป้าหมายอาชีพที่คุณมีอย่างไร
๑๑. เรื่องที่คุณภูมิใจหรือเป็นความสำเร็จในชีวิตการทำงาน (หรือชีวิตที่ผ่านมา)
๑๒. หากถามหัวหน้างานคนเดิม/คนปัจจุบันของคุณ (หรือเพื่อน/ครู ของคุณ) สิ่งที่เขาจะบอกว่า สิ่งที่คุณควรปรับปรุงตัวคือเรื่องอะไร
๑๓. ถ้าคุณได้งานนี้ ๕ เรื่องแรกที่คุณจะทำมีอะไรบ้าง
๑๔. คุณมีคำถามอะไรที่อยากถาม

แบบประเมินการสัมภาษณ์งาน

บุคลิกภาพ

☐ มีอัธยาศัย	☐ ดูเล็กล็ก ไม่มั่นใจ
☐ ทักทายอย่างเหมาะสม	☐ บิดมือไปมา ยุกยุกตลอด
☐ มีความมั่นใจ	☐ มั่นใจในตัวเองมากเกินไป
☐ ผ่อนคลายในระดับที่พอดี	☐ คึ่งเครียด
☐	☐ .....

วิธีการพูด

☐ สบตา	☐ หัวเราะคิกคัก
☐ สุภาพ	☐ พูดตึกๆ ซัดๆ ไม่พร้อม
☐ พูดชัดถ้อยชัดคำ	☐ ยานคาง
☐	☐ .....

การสื่อสารเนื้อหาของสิ่งที่พูด

☐ ตอบตรงคำถาม	☐ วกไปวนมา
☐ ยกตัวอย่างประกอบ	☐ ไม่อธิบาย ถามคำตอบคำ
☐ อธิบายให้เห็นประโยชน์ที่เชื่อมโยงกับตัวงาน	☐ ยกตัวเอง
☐ แสดงความเข้าใจในเนื้องาน	☐ วิจารณ์คนอื่นอย่างเสียหาย
☐ มีทัศนคติที่เหมาะสมกับงาน	☐ ขอโทษขอโพยว่าตนเองไม่ดีพอ
☐	☐ .....

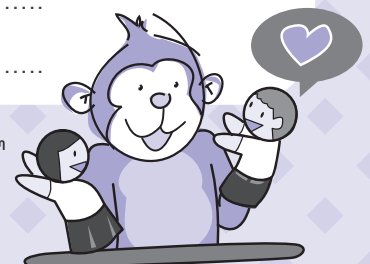
สิ่งที่โดดเด่นของผู้สมัครงาน.....

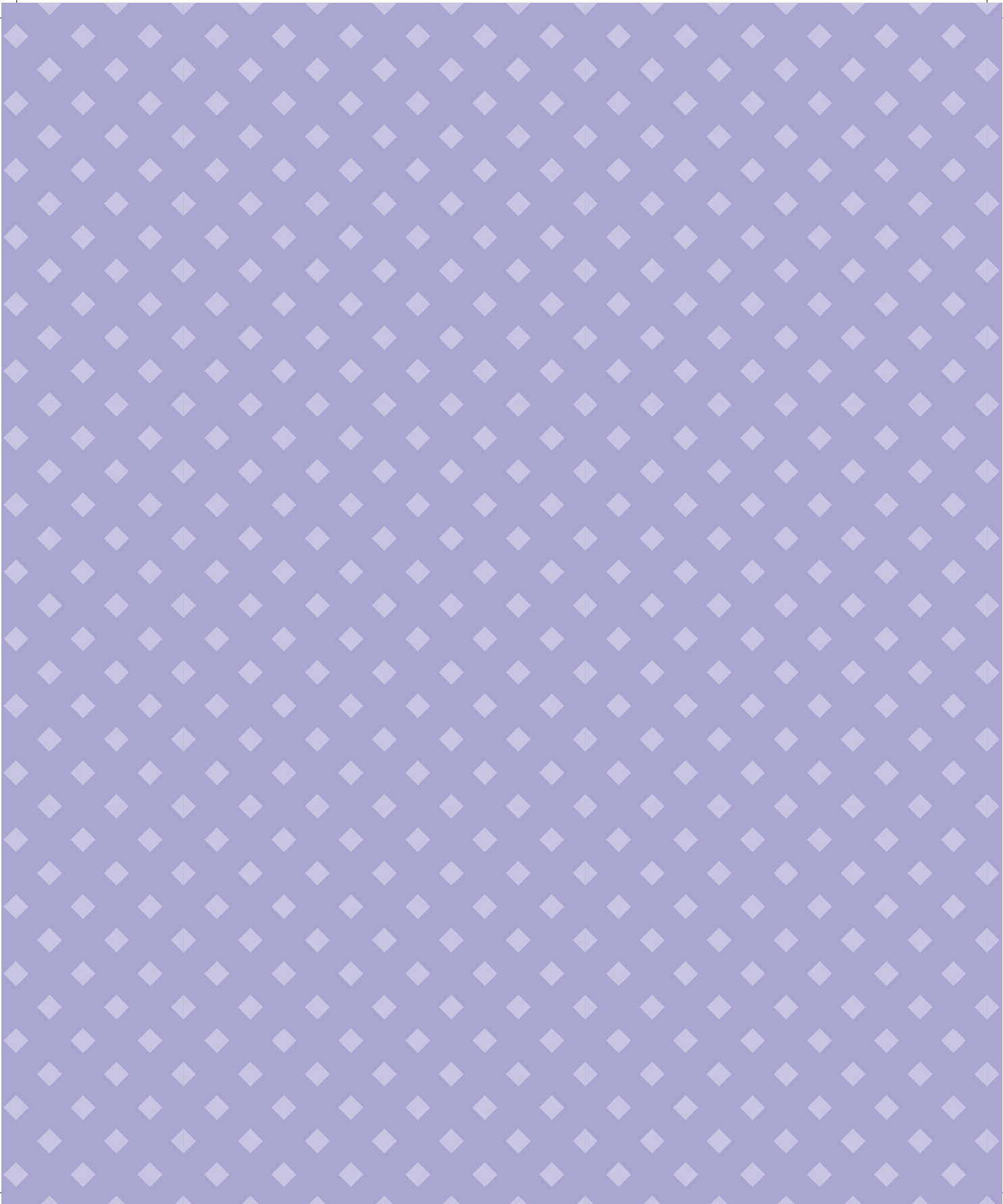
สิ่งที่ควรปรับปรุงของผู้สมัครงาน.....

- รับพิจารณา   กลับไปปรับปรุงแล้วค่อยมาสมัครใหม่

สิ่งที่ฉันได้เรียนรู้ (จากเพื่อน) และจะนำไปปรับปรุงตัวเอง

.....
.....

กิจกรรมที่ ๔
เมื่อเผชิญปัญหา
ในที่ทำงาน

สาระสำคัญ

ปัญหาในที่ทำงานอาจมีหลายรูปแบบ ทั้งปัญหาจากงาน จากเพื่อนร่วมงาน จากนายจ้าง และจากนโยบายหรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมในที่ทำงาน การเรียนรู้ลักษณะของปัญหาและกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน รวมถึงแหล่งช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงาน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดและความไม่เป็นธรรมในที่ทำงาน จะช่วยให้เราเผชิญปัญหา และหาทางออกได้อย่างมั่นใจมากขึ้น

วัตถุประสงค์

กิจกรรมนี้มุ่งหวังให้ผู้เรียน

๑. วิเคราะห์และอธิบายประเด็นความไม่เป็นธรรมและการล่วงละเมิดในที่ทำงาน
๒. บอกแนวทางการแก้ปัญหาในที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

อุปกรณ์

๑. สไลด์กรณีศึกษาปัญหาในที่ทำงาน ๖ กรณี
๒. กระดาษฟลิปชาร์ตเขียนขั้นตอนในการจัดการกับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ประกอบการอธิบาย

ขั้นตอนการจัดการกับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

- ๑) บอกให้ชัดว่าปัญหาคืออะไร
- ๒) แสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหา
- ๓) ประเมินข้อดี ข้อเสียของทางเลือกแต่ละข้อ
- ๔) เลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา (อาจเลือกหลายทางเลือก)
- ๕) ติดตามผลและทบทวนว่าวิธีที่เลือกได้ผลลัพธ์อย่างไร

เอกสารประกอบ

๑. คำอธิบายสถานการณ์ปัญหาในที่ทำงาน (สำหรับผู้เรียนทุกคน)
๒. แหล่งช่วยเหลือเมื่อเจอปัญหาในที่ทำงาน (สำหรับผู้เรียนทุกคน)

กระบวนการ

๑. แจ้งผู้เรียนว่า วันนี้เราจะคุยกันถึงปัญหาที่อาจเกิดในที่ทำงานและแนวทางการจัดการ (๕ นาที)
  - ถามผู้เรียนว่า ในโลกของการทำงานคิดว่าอาจเกิดปัญหาอะไรขึ้นได้บ้าง ทั้งจากที่ผู้เรียนเคยมีประสบการณ์ตรงและที่เคยรับรู้มา
  - เมื่อเกิดปัญหาเหล่านั้น มีวิธีจัดการปัญหาอย่างไรบ้าง
๒. ผู้ดำเนินการขยายความ ค้างนี้ (๕ นาที)
  - ในโลกของการทำงาน ปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ ค้างนั้น ทักษะในการจัดการปัญหาจึงเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งที่ต้องเรียนรู้

- เมื่อเกิดปัญหา หลายคนอาจรู้สึกกลัว ไม่กล้าจัดการสิ่งที่เห็น และรู้สึกว่าเป็นปัญหา จึงเลือกที่จะนิ่งเฉยและทนกับมัน อาจเป็นเพราะกลัวความขัดแย้งหรือผลกระทบทางลบที่จะตามมา หรือบางครั้งเมื่อเจอปัญหาเราทำอะไรไม่ถูก ไม่รู้จะแก้ปัญหายังไง
- ปัญหาหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เป็นสัญญาณบอกเราว่าบางอย่างไม่ปกติ และควรถูกปรับปรุงเพื่อให้ดีขึ้น

๑. ชวนผู้เรียนร่วมกันพิจารณากรณีศึกษา ๖ กรณี เพื่อวิเคราะห์ว่าเป็นปัญหาหรือไม่ และเป็นปัญหาอะไร

- ผู้ดำเนินการเตรียมป้ายคำตอบ สำหรับติดตามมุมห้อง ๔ มุม ดังนี้

๑) ไม่ใช่ปัญหา	๒) ปัญหาการกลั่นแกล้งในที่ทำงาน
๓) ปัญหาการละเมิดทางเพศ	๔) ปัญหาความไม่เป็นธรรมในที่ทำงาน

- อธิบายผู้เรียนว่า เราจะดูกรณีศึกษาไปที่ละกรณี ให้ผู้เรียนเดินไปในจุดที่ตรงกับคำตอบของตัวเอง
- ผู้ดำเนินการอ่านหรือเปิดสไลด์กรณีศึกษาที่ละกรณี และให้ผู้เรียนเลือกคำตอบ
- ขอฟังความเห็นในแต่ละคำตอบของแต่ละกรณี และเฉลย (ตามคำอธิบายแต่ละสถานการณ์)
- ทำจนครบทั้ง ๖ กรณีศึกษา และผู้ดำเนินการสรุปให้เห็นว่า จากกรณีศึกษาทั้ง ๖ กรณี เป็นตัวอย่างปัญหาที่พบบ่อยในที่ทำงาน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) การกลั่นแกล้งรังแก ๒) การละเมิดทางเพศ และ ๓) ความไม่เป็นธรรมในที่ทำงาน

๔. ผู้ดำเนินการชี้แจงว่า เราจะช่วยกันดูว่าในสถานการณ์ปัญหาทั้ง ๓ แบบ จะมีวิธีจัดการอย่างไร
- แบ่งผู้เรียนเป็น ๖ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือก ๑ สถานการณ์ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการแก้ปัญหา ตามแนวคำถาม
  - แจกแผ่น "แบบฝึกหัด การหาแนวทางการจัดการกับปัญหาในที่ทำงาน" ให้ทุกคน
  - ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันระดมวิธีแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ตนเองเลือก/ได้รับมอบหมาย ตามแนวคำถามในแบบฝึกหัด
  - ให้เวลา ๑๐ นาที เขียนคำตอบในกระดาษฟลิปชาร์ตและเตรียมนำเสนอ
๕. ชวนผู้เรียนรับฟังการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม โดยย้ำว่าอาจเป็นสถานการณ์ที่เราจะเจอในที่ทำงาน และให้ร่วมแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ
๖. เมื่อนำเสนอครบทั้ง ๖ กรณี ผู้ดำเนินการชวนผู้เรียนทบทวนวิธีการจัดการปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพที่เราได้ลองทำในกิจกรรมนี้ อธิบายทีละข้อ (เตรียมเขียนไว้บนกระดานหรือกระดาษฟลิปชาร์ต)

ขั้นตอนการจัดการกับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

- ๑) บอกให้ชัดว่าปัญหาคืออะไร
- ๒) แสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหา
- ๓) ประเมินข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกแต่ละข้อ
- ๔) เลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา (อาจเลือกหลายทางเลือก)
- ๕) ติดตามผลและทบทวนว่าวิธีที่เลือกได้ผลลัพธ์อย่างไร

๗. ผู้ดำเนินการสรุปว่า ปัญหาทุกปัญหามีไว้แก้ อย่างลัวที่จะเผชิญกับปัญหา และเราสามารถจัดการได้อย่างเป็นขั้นตอน เราอาจไม่สามารถแก้ปัญหาคำนี้ได้ทันที แต่การเริ่มค้นหาวิธีจัดการแทนการทำเสมือนไม่มีปัญหาคือจุดเริ่มต้นที่สำคัญ นอกจากนั้น ปัญหายังเป็นโอกาสที่จะทำให้เราได้เรียนรู้และพัฒนาตัวเองให้มีทักษะการจัดการชีวิตเพิ่มขึ้นอีกด้วย
๘. ผู้ดำเนินการแจกแผ่น "แหล่งช่วยเหลือเมื่อเจอปัญหาในที่ทำงาน" ให้ผู้เรียนทุกคน

แบบฝึกหัด

การหาแนวทางการจัดการกับปัญหาในที่ทำงาน

ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดเห็น เพื่อหาวิธีการจัดการสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับมอบหมาย ตามประเด็น ดังนี้

- ๑) มีวิธีใดบ้างในการแก้ปัญหา
- ๒) ประเมินข้อดี-ข้อเสียของแต่ละวิธีที่กลุ่มช่วยกันเสนอ
- ๓) เลือกวิธีการที่กลุ่มเห็นว่าดีที่สุดในการจัดการปัญหานั้นๆ (อาจเลือกหลายทางเลือก)
- ๔) เตรียมนำเสนอ

๑) "ตึก" ทำงานกับบริษัทขายอุปกรณ์ก่อสร้าง โดยประจำอยู่ในศูนย์ซ่อมบำรุง เวลาทำงานตึกมักจะถูกแซวแบบลามก พุดหยอกล้อ และถามคำถามเรื่องส่วนตัว เพื่อนร่วมงานคนหนึ่งมักจะมาโดนตัวเธอ "โดยบังเอิญ" บ่อยครั้ง

นี่คือสถานการณ์การละเมิดทางเพศ คำถามหรือคำพูดใดๆ ก็ตามที่มีความหมายในเชิงเพศ และทำบ่อยๆ ซ้ำๆ แม้เมื่อผู้ถูกกระทำขอให้หยุดหรือแสดงการปฏิเสธ คือการละเมิดทางเพศ การแตะถูกหน้าอก กัน อวัยวะเพศ หรือส่วนที่เป็นส่วนละเอียดอ่อนด้านเพศ ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม จัดเป็นการละเมิดทางเพศ การลูบผม โอบไหล่ หรือการกระทำคล้ายๆ กัน เมื่อผู้ถูกกระทำขอให้หยุดหรือปฏิเสธ จัดเป็นการละเมิดทางเพศ

๒) "หมู" สมัครเข้าทำงานกับกับบริษัทแห่งหนึ่ง อ็อคเป็นพนักงานรุ่นพี่ที่ถูกมอบหมายให้คุณแลหมู อ็อคอัยาศัยคิ และแนะนำหมูหลายเรื่อง แต่หมูพบว่าหลายครั้ง อ็อคไม่บอกข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องงานที่สำคัญกับหมู ทำให้หมูทำงานผิดพลาดหรือ ประสบความยากลำบากในการทำงาน

นี่คือสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในที่ทำงาน ทั้งการเพิกเฉย ไม่พูดคุย และการจงใจ ไม่บอกข้อมูลสำคัญที่จะทำให้บุคคลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดเป็นการกลั่นแกล้ง ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้ถูกรังแก

๓) "คนัย" ทำงานในบริษัทแห่งหนึ่ง หลังจากผ่านไป ๓ เดือน บริษัทมีจดหมายมาให้พนักงานลงชื่อรับทราบเกี่ยวกับเรื่องการให้เข้างานเร็วขึ้น จาก ๐๘.๐๐ น. เป็น ๐๗.๐๐ น. และเวลาเลิกเปลี่ยนจาก ๑๗.๐๐ น. เป็น ๑๗.๓๐ น.

นี่คือความไม่เป็นธรรมในเรื่องเวลาการทำงาน กฎหมายคุ้มครองแรงงานระบุว่า วันหนึ่งลูกจ้างต้องทำงานไม่เกิน ๘ ชั่วโมง ไม่นับเวลาพัก ๑ ชั่วโมง และสัปดาห์หนึ่งเวลาการทำงานต้องไม่เกิน ๔๘ ชั่วโมง

๕) "เหมียว" กับคันท่างานในแผนกบัญชีด้วยกัน และต้องร่วมงานด้วยกันบ่อย ต้องตรวจสอบบัญชีด้วยกันตลอดเวลา คันท่ารู้สึกชอบเหมียวและพยายามนัดเจอเหมียว นอกที่ทำงานหลายครั้ง เหมียวได้ปฏิเสธเสมอ แต่คันท่าเชื่อว่าการคือจะทำให้ผู้หญิงใจอ่อน จึงพยายามชวนเหมียวต่อไป

นี่จัดเป็นการละเมิดทางเพศ เนื่องจากเหมียวปฏิเสธแล้ว การกระทำที่สื่อในเชิงเพศเมื่อ ผู้ถูกกระทำปฏิเสธ จัดเป็นการละเมิดทางเพศ

๕) "นิค" ทำงานแผนกไอทีในโรงงานแห่งหนึ่ง นายของนิคเป็นคนอหิยาศัยดี คอยถามทุกข์สุขของนิคเสมอ แต่เวลามอบหมายงานให้นิคทำ นายมักจะขอให้นิคทำใน ระยะเวลาที่สั้นมาก หรือบางครั้งให้ทำสิ่งที่ยากมากโดยไม่ให้เวลาคันท่าและทดลอง ทำ นอกจากนี้นายจะถามถึงงานบ่อยๆ ว่าทำถึงไหนแล้ว เวลาที่นิคส่งงานให้ดู หลาย ครั้งนายไม่นำงานนั้นมาใช้ ครั้งล่าสุดหลังจากที่นิคยื่นงานให้ นายบอกว่างานที่ให้นิค ทำไม่ต้องใช้แล้ว เพราะคัดสินใจไม่ทำโครงการนั้นแล้ว แต่ลืมบอกนิค

นี่คือสถานการณ์ที่จัดเป็นการกลั่นแกล้งรังแกในที่ทำงาน นิคถูกกลั่นแกล้งในหลายรูปแบบจาก นาย การวางกำหนดเวลาที่ไม่เป็นจริง หรือให้งานมากเกินไป ทำให้บุคคลล้าหลังในการทำงาน ให้ทันตามที่กำหนด จัดเป็นการรังแก ไม่ว่าฝ่ายกระทำจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม การจีตตามงานและ ควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิด ทำให้บุคคลรู้สึกค้อยความสามารถ เป็นการรังแกประเภทหนึ่ง นอกจากนี้การเพิกเฉยต่อผลงานของบุคคล รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงขอบเขตหรือรายละเอียดของ งานในนาที่สุคทำยโดยไม่แจ้งล่วงหน้า พร้อมเหตุผลที่ชัดเจน จัดเป็นการรังแกรูปแบบหนึ่ง

๖) นายของ "เก่ง" ชวนไปทานอาหารเย็นหลังเลิกงานเพื่อฉลองที่เก่งสามารถทำยอดขายได้ทะลุเป้า เมื่อไปถึงร้านอาหาร เขาพบว่านายจองโต๊ะที่อยู่ในมุมลับสายตา หลังจากที่คุยกันว่าเก่งสามารถทำงานได้ดีและมีโอกาสที่จะก้าวหน้าในบริษัท นายชวนเก่งกลับไปที่บ้านของนาย

นี่คือ**การละเมิดทางเพศ** นายของเก่งพูดว่า เก่งมีโอกาสก้าวหน้าในที่ทำงาน ก่อนที่จะชวนกลับบ้าน นัยยะของสถานการณ์ คือการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในงานมาล่อลวงเพื่อให้มีกิจกรรมทางเพศด้วย ในกรณีเช่นนี้เก่งเป็นผู้ถูกละเมิดทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศเกิดขึ้นได้กับคนทุกเพศ และส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของคนทุกเพศไม่แตกต่างกัน

แหล่งช่วยเหลือ เมื่อเจอปัญหาในที่ทำงาน

- ☑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑
- ☑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศ ได้แก่ กฎหมายข่มขืนและกระทำชำเรา และ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อพบเจอสถานการณ์ที่ไม่เป็นธรรม ถูกกลั่นแกล้งอย่างไม่เป็นธรรม ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ถูกละเมิดทางเพศ องค์กรที่บุคคลสามารถร้องเรียนหรือขอความช่วยเหลือ ได้แก่

กระทรวงแรงงาน

สายด่วนกระทรวงแรงงาน ๑๕๕๖ ข้อมูลสำหรับลูกจ้างในเว็บไซต์กระทรวงแรงงาน

มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (Labour Rights Promotion Network หรือ LPN)

๐๓๕-๕๓๕-๗๒๖, ๐๘๖-๑๖๓-๑๓๘๐

เว็บไซต์ <http://www.lpnfoundation.com/index.html>

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

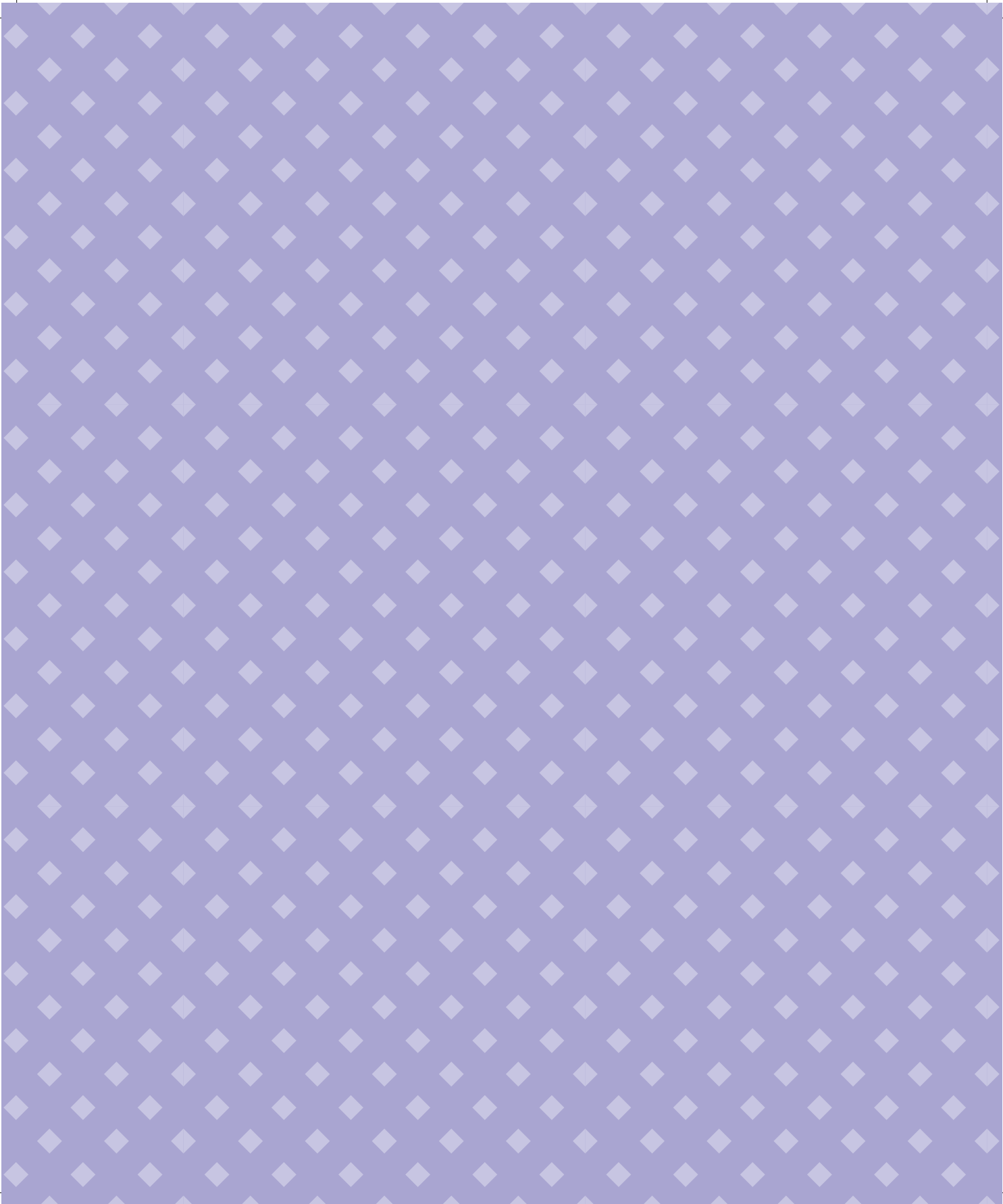
สายด่วน ๑๓๗๗ หรือ ๐๒-๑๕๑-๓๘๐๐, ๐๒-๑๕๑-๓๘๐๐

ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน <http://www.nhrc.or.th/๒๐๑๒/wb/th/>

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

สายด่วน ๑๑๑๑ กด ๗๗

กิจกรรมที่ ๕

การทำงานเป็นทีม และการกระจาย ภาวะผู้นำ

สาระสำคัญ

การทำงานเป็นทีม ถือเป็นหัวใจสำคัญและทักษะที่จำเป็นในการทำงาน โดยเฉพาะการทำงานที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันจึงจะประสบความสำเร็จ เนื่องจากทุกคนมีความสามารถที่ต่างกันไป การนำความสามารถของทุกคนมารวมกันจึงเกิดผลงานที่มากขึ้น

องค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมที่ดี คือทุกคนมีวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน แต่ละคนรู้ความสามารถและบทบาทของตนเองในทีม ใช้ความถนัดของตนเองเข้าหนุนเสริมทีมทำงานด้วยการเคารพในความสามารถและบทบาทของแต่ละคน มีระบบบริหารหรือการจัดการทีมที่ดี มีผู้นำทีมที่มีประสิทธิภาพและมีการกระจายภาวะผู้นำให้กับสมาชิกในทีมตามความสามารถที่ต่างกันไปของแต่ละคน

วัตถุประสงค์

กิจกรรมนี้มุ่งหวังให้ผู้เรียน

๑. สำรวจและระบุทักษะและความสามารถของตนเองในการทำงานเป็นทีม
๒. ฝึกการทำงานเป็นทีม และการกระจายภาวะผู้นำภายในทีม
๓. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพ

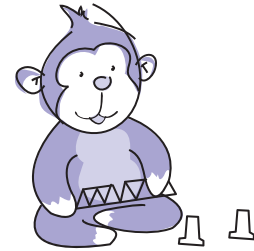

อุปกรณ์และการเตรียมการ

๑. สำหรับกิจกรรม "เปิด" :
  - เตรียมห้องเรียนที่สามารถเก็บโต๊ะได้ หรือสถานที่ที่สามารถจัดเก้าอี้เท่าจำนวนผู้เรียนไว้วางกระจายรอบๆ ห้องได้

๒. สำหรับกิจกรรม "สร้างสะพาน" :

- เตรียมกระดาษหนังสือพิมพ์เก่าหรือกระดาษใช้แล้วจำนวนมาก
- กระดาษกาว ๑๐ ม้วน
- ขวดน้ำดื่มขนาด ๖๐๐ มก. ๒ ขวด (ที่มีน้ำ)

๓. วงกลม "การทำงานเป็นทีม: การกระจายภาวะผู้นำด้านต่างๆ"

(ผู้ดำเนินการเตรียมขวดลงหน้าในกระดาษฟลิปชาร์ต ให้มีขนาดใหญ่เท่ากระดาษฟลิปชาร์ต ๔ แผ่นต่อกัน)

๔. บัตรคำ จำนวน ๓ แผ่นต่อ ๑ คน

เอกสารประกอบ

๑. ใบสำรวจทักษะของตัวเอง (สำหรับผู้เรียนทุกคน)

๒. การกระจายภาวะผู้นำกับการทำงานเป็นทีม (ข้อมูลสำหรับผู้ดำเนินการ)

กระบวนการ

๑. นำเข้าสู่กิจกรรมโดยกล่าวว่า คนในห้องนี้มีความสามารถและประสบการณ์ที่แตกต่างหลากหลาย กิจกรรมวันนี้จะสำรวจว่า เราจะนำความสามารถและประสบการณ์มากมายนี้มาทำงานให้สำเร็จได้อย่างไร วันนี้เราจะลองทำกิจกรรมร่วมกัน โดยทุกคนต้องมีส่วนช่วยกันทำให้สำเร็จ

๒. ผู้ดำเนินการเลือกใช้กิจกรรม "เปิด" หรือกิจกรรม "สร้างสะพาน" ตามความเหมาะสมกับบริบทห้องเรียน
- ทำตามขั้นตอนของแต่ละกิจกรรม จนจบกระบวนการชวนคุยของกิจกรรมนั้นๆ
๓. เมื่อทำกิจกรรม "เปิด" หรือ "สร้างสะพาน" เสร็จแล้ว ผู้ดำเนินการสรุปว่า
- ในการทำงานร่วมกัน แต่ละคนจะมีบทบาทต่างกัน บางคนเป็นฝ่ายกระตุ้นให้เริ่มทำ บางคนเป็นฝ่ายแสดงความคิด บางคนทำเก่ง จะเห็นว่าทุกบทบาทสำคัญ และต้องอาศัยความสามารถและความร่วมมือของทุกคน
  - ทีมที่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถอาศัยการมีผู้นำเพียงหนึ่งคนออกคำสั่งให้คนที่เหลือทำตาม แต่เกิดจากการกระจายความเป็นผู้นำให้ทุกคนมีบทบาท ได้ทำบทบาทตนเองให้ดีที่สุด และช่วยเหลือสนับสนุนกันและกัน
๔. ชวนผู้เรียนวิเคราะห์ และผู้ดำเนินการเขียนคำตอบบนกระดานว่า (๑๐ นาที)
- ปัจจัยที่จะช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ที่เอื้อให้สมาชิกในทีมได้แสดงบทบาท ความสามารถ ความถนัด และภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกัน หนุนเสริมกัน มีอะไรบ้าง
(ตัวอย่างเช่น การรับฟังกัน การถามคำถาม การเคารพ การช่วยเหลือกัน การสังเกตคนอื่นในทีม การแบ่งปัน การสื่อสารให้คนอื่นทราบ เป็นต้น)
๕. แจกใบสำรวจทักษะตัวเองให้ผู้เรียนสำรวจและวงกลมทักษะที่ตนเองมี และให้เขียนเพิ่มในช่องว่าง กรณีทักษะที่เราไม่ปรากฏในใบสำรวจ (๑๐ นาที)
- ผู้ดำเนินการเตรียมคิวงกลม "การทำงานเป็นทีม: การกระจายภาวะผู้นำด้านต่างๆ" ที่เตรียมไว้บนผนัง

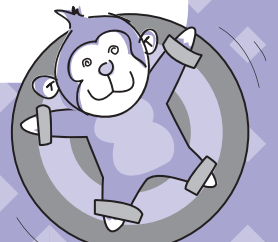
- ให้ผู้เรียนเลือกทักษะ ๓ อย่างที่ตนเองมี และอยาคนำมาแบ่งปันให้เป็นประโยชน์กับเพื่อนๆ ในห้อง เขียนลงในบัตรคำ บัตรละ ๑ ทักษะ
- ให้ผู้เรียนนำบัตรคำ ๓ ใบของตัวเองไปคิดบริเวณช่องวงกลมที่คิดว่าตรงกับทักษะนั้น หรือหากทักษะที่เรามีอยู่นอกเหนือภาวะผู้นำ ๕ แบบในวงกลม ให้คิดแยกไว้

๖. เมื่อทุกคนคิดบัตรคำแล้ว ชวนดูวงกลมบนกระดานและบัตรคำ

- มีข้อสังเกตอย่างไรบ้างกับทักษะของพวกเราในห้องนี้

๗. สรุปกิจกรรม ดังนี้

- ในการทำงานร่วมกัน ทุกคนมีบทบาท หน้าที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความถนัดและความสามารถ ทุกบทบาทมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกัน และทุกคนสามารถเป็นผู้นำในด้านต่างๆ ที่แตกต่างกันได้
- การทำงานร่วมกันจะสำเร็จได้ หากเราะเลืกเสมอว่าทุกคนที่มาวมกันเป็นทีมมีชุดทักษะและประสบการณ์ที่สามารถช่วยเหลือทีม เราจะเคารพกัน สื่อสารรับฟังกัน การทำงานร่วมกันก็จะเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

กิจกรรม “เปิด”

๑. อธิบายกติกาการเล่น ดังนี้ (๕ นาที)

- ทุกคนจะมีเก้าอี้คนละ ๑ ตัว ให้วางเก้าอี้กระจายทั่วห้อง โดยเว้นระยะทางเดินระหว่างเก้าอี้ให้เดินผ่านได้ และให้มีเก้าอี้ว่าง ๑ ตัว (นำเก้าอี้ที่ไม่ได้ใช้ออกจากวง)
- ขออาสาสมัคร ๑ คนเพื่อเป็นเปิด
- อธิบายว่า “เปิด” จะเดินในท่าเปิดอย่างช้าๆ เพื่อกลับไปนั่งเก้าอี้ที่ว่าง
- ผู้เรียนต้องช่วยกันไม่ให้เปิดหาที่นั่งได้ โดยมีกติกา คือ
  - ๑) ห้ามทำร้ายและห้ามแตะต้องตัวเปิด
  - ๒) เมื่อลุกขึ้นจากเก้าอี้แล้ว ห้ามกลับมานั่งที่เก้าอี้ตัวเดิม ต้องหาที่นั่งใหม่ ทุกกรณี
  - ๓) ใช้เวลาให้นานที่สุด ที่จะกันไม่ให้เปิดนั่งเก้าอี้ได้
- ถ้าเปิดสามารถนั่งเก้าอี้ที่ว่างลงได้ ถือว่าเกมสิ้นสุด
- ผู้ดำเนินการจะจับเวลาขณะเล่นเกมว่า กลุ่มสามารถกันเปิดไม่ให้ที่นั่งได้เป็นเวลานานแค่ไหน

๒. ให้เวลากลุ่มในการวางแผน ๒ นาที

- ย้ำว่ากลุ่มใช้เวลาในการกันเปิดนั่งได้นานเท่าไร แสดงว่ากลุ่มมีการวางแผนและการทำงานร่วมกันได้ดี

๓. เริ่มเล่นเกม ผู้ดำเนินการจับเวลา

- หากเปิดได้นั่งในเวลาอันรวดเร็วในรอบแรก และกลุ่มต้องการลองใหม่ ให้โอกาสในการวางแผนใหม่ และเล่น อีก ๒-๓ รอบ โดยดูว่าเปิดต้องใช้เวลานานขึ้นหรือไม่
- ใช้เวลาเล่นเกมประมาณ ๑๕-๒๐ นาที (ขึ้นอยู่กับเวลาในการจัดกิจกรรม)

๔. หลังเล่นเกมชวนผู้เรียนทบทวนการเล่นเกมเปิด โดยใช้คำถามต่อไปนี้ (๑๐ นาที)

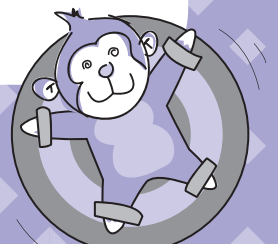
- รู้สึกอย่างไรกับการเล่นเกมเปิด
- ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเล่นเกมเปิด
- สังเกตเห็นเรื่องการทำงานเป็นทีมของพวกเราอย่างไรบ้าง
- ใครมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง ในการช่วยไม่ให้เปิดนั่งเก้าอี้
(ให้ผู้เรียนช่วยกันบอกว่า มีใครทำอะไรบ้างในการช่วยกันเล่นเกมเปิด เช่น ออกความคิดเห็นในการวางแผน, ช่วยตั้งคำถามให้เพื่อนแสดงความคิดเห็น, คอยสังเกตทิศทางการเดินของเปิดและบอกเพื่อนๆ, ช่วยกันลูกเปลี่ยนที่นั่ง, คอยบอกคิวเพื่อนให้ลูก, แก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ไม่คาดคิด ฯลฯ)
- ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเล่น "เปิด" มีอะไรบ้าง
- บทบาทสำคัญในการเล่นเปิดให้สำเร็จ คือบทบาทอะไรบ้าง
- มีแนวทางในการแก้ไขอย่างไร ใครควรมีบทบาทอะไรบ้าง

กิจกรรม “สร้างสะพาน”

๑. แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มละ ๕ คน เพื่อช่วยกันสร้าง "สะพาน" ที่สามารถรับน้ำหนักขวดน้ำดื่มขนาด ๖๐๐ มก. ๒ ขวด อย่างน้อย ๑๐ วินาที และสะพานต้องสูงขนาดที่ขวดน้ำลอคได้
๒. แต่ละกลุ่มจะได้รับอุปกรณ์เพื่อสร้างสะพาน ดังนี้
  - ๑) กระดาษหนังสือพิมพ์เก่าหรือกระดาษที่ใช้แล้ว กลุ่มละ ๑ กอง
  - ๒) กระดาษกา
๓. อธิบายกติกาการเล่น ดังนี้
  - แต่ละกลุ่มต้องสร้างสะพานจากอุปกรณ์ที่ให้เท่านั้น และไม่สามารถใช้อุปกรณ์อื่นๆ เพิ่ม
  - สะพานที่สร้างจะต้องตั้งอยู่ด้วยตัวเอง ไม่สามารถยึดติดกับสิ่งอื่น เช่น ผนัง โต๊ะ เก้าอี้ คน ฯลฯ ได้
  - กลุ่มมีเวลาในการคุยกันเพื่อวางแผน ๗ นาที และมีเวลาสร้างสะพาน ๔ นาที รวม ๑๑ นาที
๔. บอเวลาเริ่มและจบเวลาในการวางแผน ๗ นาที และสร้างสะพาน ๔ นาที โดยผู้ดำเนินการเตือนเมื่อครบ ๗ นาที และเมื่อเหลืออีก ๓ นาที เมื่อครบ ๓ นาที ให้ทุกกลุ่มลองดูผลงานและให้เวลาเก็บงานอีก ๓ นาที
  - เมื่อหมดเวลา ขอให้ทุกกลุ่มหยุด และวางสะพานที่สร้างตรงหน้า
๕. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานตัวเอง และพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นความสูงที่ขวดน้ำลอคได้ และให้วางขวดน้ำดื่ม ๒ ขวดบนสะพาน และทุกคนช่วยกันนับ ๑๐ วินาที

๖. เมื่อนำเสนอครบทุกกลุ่ม ผู้ดำเนินการชวนคุย ดังนี้
(โดยแต่ละคำถามขอให้บางกลุ่มอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่มตัวเอง เพื่อให้เห็นความแตกต่าง
ในวิธีการทำงาน)
- แต่ละกลุ่มมีการทำงานร่วมกันอย่างไรบ้าง
  - ตอนไหนที่ยากที่สุด
  - ทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วม และมีส่วนช่วยในการสร้างสะพานหรือไม่ อย่างไร
    - ให้อีกตัวอย่างว่า ใครมีบทบาทอย่างไรในกลุ่ม
    - กลุ่มไหนมีคนหลักที่มีบทบาทหลักในการสร้างสะพานของกลุ่มบ้าง เขาทำอะไร
    - ในกลุ่มมีคนที่เจียบๆ ไม่แสดงความคิดเห็นเลยไหม เราคิดว่าที่เพื่อนเจียบแปลว่าเพื่อนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย อย่างไร
    - อะไรที่ทำให้สะพานของแต่ละกลุ่มออกมาอย่างที่เห็น อะไรทำให้แต่ละกลุ่มสร้างต่างกัน
    - เราสังเกตเห็นลักษณะสำคัญอะไรบ้างของ "การทำงานเป็นทีม" จากการสร้างสะพาน
    - การพูดคุยสื่อสารกันในทีมมีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร

สำรวจทักษะของตัวเอง

ฉันเก่งในเรื่อง ...

การอธิบาย

การให้คำปรึกษา

การทำตามแผนการ

การพูด

การจัดการเรื่องเงิน

การประสานความขัดแย้ง

การสังเกต

การจัดการเอกสาร

การบันทึก

การใช้จินตนาการ

การแบ่งงาน

การหาคนมาช่วยงาน

การเก็บตกรายละเอียด

การวางแผน

การเขียน

การคิดอะไรใหม่ๆ

การรอคอยอย่างอดทน

การนำเสนอ

การประดิษฐ์

การใช้เหตุผล

การจับใจความ

การให้กำลังใจ

การมองภาพกว้าง

การสร้างโมเดล

การวาดรูป

การประเมินเวลา

การวิเคราะห์

การชักจูงคน

การหาข้อมูล

การมีอารมณ์ขัน

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

การทำงานเป็นทีม: การกระจายภาวะผู้นำด้านต่างๆ

การกระจายภาวะผู้นำกับการทำงานเป็นทีม

การกระจายภาวะผู้นำ หรือ Distributed Leadership เป็นวิวัฒนาการของแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ ซึ่งเปลี่ยนไปจากการให้ความสำคัญต่อผู้นำสูงสุดเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียว ไปสู่ภาวะผู้นำที่กระจายไปยังบุคคลอื่นทั่วทั้งองค์กร ในลักษณะที่มีความสัมพันธ์ต่อกันแบบโครงข่ายใยแมงมุมของภาวะผู้นำ (Web of Leadership)

เมื่อกล่าวถึงคำว่า **"ความเป็นผู้นำ"** คนมักคิดถึงคนที่มีลักษณะโดดเด่นบางประการ เช่น กล้าแสดงออกและพูดในที่ชุมชน คนที่มีประสบการณ์สูงในเรื่องนั้นๆ คนที่คนส่วนมากเคารพยำเกรง หรือคนที่เป็นผู้นำโดยตำแหน่ง หน้าที่

แนวคิดการกระจายภาวะผู้นำเสนอให้มอง **"ผู้นำ"** ในแง่ **พฤติกรรม** มากกว่าด้าน **บทบาท** หรือ **ตำแหน่ง** ของบุคคลที่ลัดหล่นตามลำดับในโครงสร้างแบบเก่าขององค์กร และเสนอว่าไม่ควรคาดหวังว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งต้องแสดงภาวะผู้นำได้ดีในทุกสถานการณ์ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ภาวะผู้นำมิใช่เป็นเรื่องของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่แพร่กระจายออกไปอย่างกว้างขวางทั่วทั้งองค์กร โดยการกระจายของภาวะผู้นำดังกล่าว ทำให้บางครั้งบทบาทของผู้นำอาจทับซ้อนกัน หรืออาจเสริมต่อกัน และสามารถเลื่อนไหลจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งได้ตลอดเวลา

แนวคิดที่สนับสนุนให้แต่ละคนสามารถแสดงภาวะผู้นำได้นั้น จะช่วยให้สมาชิกทุกคนในกลุ่ม รู้สึกมีพลัง ร่วมรับผิดชอบ และแสวงหาวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ศักยภาพที่แตกต่าง หลากหลายของสมาชิกในกลุ่ม และเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร

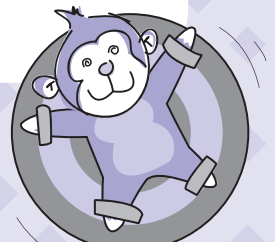
อ่านแนวคิด Distributed Leadership เพิ่มเติมได้ที่

http://www.almaharris.co.uk/distributed_leadership.htm

<http://www.uknow.gse.harvard.edu/leadership/leadership00๒๐.html>

<http://faculty.education.illinois.edu/westbury/papers/timperley.pdf>

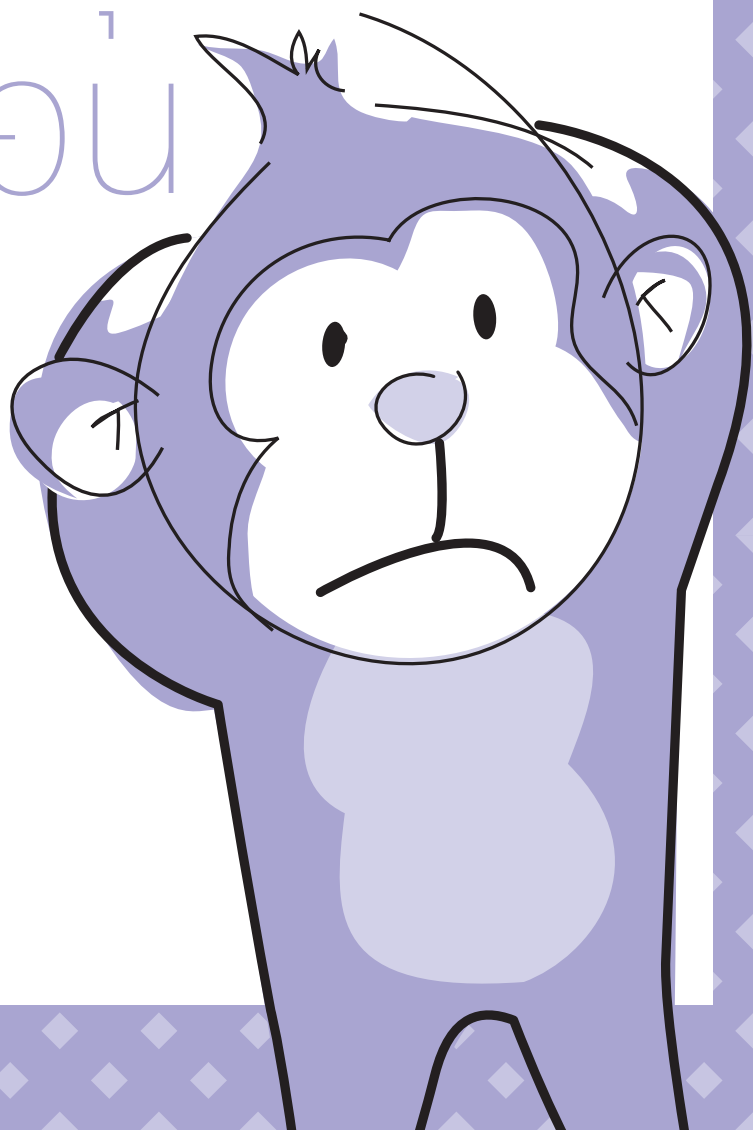
<http://www.leadrighttoday.com/uploads/๕/๕/๑/๖/๕๕๑๖๑๖๕/ql-my๕pbiw.pdf.pdf>

ภาพยนตร์แนะนำ

ยอดมนุษย์ เงินเดือน

ยอดมนุษย์เงินเดือน

ปี ๒๕๕๕ ความยาว : ๑๑๕ นาที

เรื่องย่อ

เหตุการณ์และเรื่องราวเกิดขึ้นในสำนักงานแห่งหนึ่ง ที่มี **บัน** ผู้จัดการฝ่ายการตลาด ผู้มีเป้าหมายสูงสุดคือการมีเงินและรายได้สูงๆ เพื่อให้สามารถดูแลตัวเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคง

นุช เลขานุการสาวแสนอึดและอดทน จนไม่มีเวลาเป็นของตัวเอง ของ **คุณอนันต์** กรรมการผู้จัดการที่ชี้ให้เห็นเกี่ยวกับพนักงานบริษัท นุชมีความฝันจะซื้อรถเก๋งมีนิสกัน

บัน เจ้าหน้าที่การเงิน ที่มีรายจ่ายเกินเงินเดือนที่ได้รับ ทั้งเสื้อผ้า เครื่องสำอาง และกิจกรรมอื่นๆ ตามประสาสาวโสด บันทำงานมานานจนเพคานเงินเดือนต้น เธอจะต้องเลือกไปเรียนต่อให้สูงขึ้น หรือไปสมัครงานแห่งใหม่ ตามคำแนะนำของ **พี่หญิง** ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ซึ่งคัดสินใจลาออกเพื่อไปเลี้ยงลูก ทำให้ **คุณชัย** รองผู้จัดการฝ่ายบุคคล รู้สึกได้เข้าใจถึงความหวังอันสูงสุดในการทำงานมากขึ้น

จ๊อ ชายหนุ่มที่เพิ่งเรียนจบ และอยู่ในช่วงทดลองงาน ๓ เดือน จ๊อมักละเลยงาน ไม่รับผิดชอบ โทหกแก้ตัวจนหัวหน้าแผนกจับได้ทุกครั้ง **หาวัย** เด็กเส้นลูกสาวเพื่อนคุณอนันต์ที่ฝากมาให้เป็นผู้ช่วยบัน หาวัยมีความฝันอยากเป็นนักวาดการ์ตูน **ป้าจิต** คู่ปรับของคุณชัย เพราะป้าชอบแอบมาใช้ห้องและอุปกรณ์สำนักงานเมื่อไม่มีใครอยู่

ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี บริษัทแม่จากเกาหลีให้โจทย์ผลิตสินค้าตัวใหม่ให้ทันภายในสิ้นปี
ปีนั้นและทุกคนจึงต้องรวมพลังกันทำงานโดยไม่มีวันหยุด และมีเค็มพันเป็นเงินโบนัสปลายปี
ท่ามกลางความกดดัน หวายผู้มีนิสัยขี้เล่น ไม่จริงจัง ทำทุกเรื่องเป็นเรื่องสนุกสนาน ช่วยทำให้
บรรยากาศในสำนักงานดีขึ้น

เว้นแต่ปีที่เป็นคนเอาจริงเอาจัง เครื่องครัดเวลาทำงาน หวายทำให้ปีนั้นปวดหัวทุกครั้ง นอกจาก
ต้องคอยกำกับงานของปีนั้นให้มีความก้าวหน้าเป็นระยะ จื่อเองก็คอยสร้างปัญหาให้แก้ไขอยู่
เรื่อยๆ โดยลืมนั่งงุ่นเพื่อนำมาใช้ผลิตสินค้าตัวอย่าง ทำให้ปีนั้นต้องไปหาซื้อพร้อมทั้งหวาย
เป็นโอกาสให้ทั้งสองที่เป็นขั้วตรงข้าม ได้ใกล้ชิดเรียนรู้จุดเด่นของแต่ละคน และเห็นจุดอ่อนใน
ตัวเอง

เมื่อขึ้นงานสำเร็จ คำตอบจากบริษัท คือการนำสินค้าเครื่องเค็มตัวใหม่ออกสู่ท้องตลาด
เนื่องจากเศรษฐกิจไม่ดี และทุกคนไม่ได้โบนัสอย่างที่หวังไว้ ทำให้มนุษย์เงินเดือนได้ทบทวน
และวางอนาคตตัวเองอีกครั้ง

ในช่วงสิ้นปีเวลาแห่งการเฉลิมฉลอง ปีนั้นได้รับการเสนอให้ไปทำงานที่เกาหลี พร้อมเงินเดือนสูง
เท่าที่พอใจ ซึ่งเขาต้องเลิกกับแฟน แต่ก็ได้เริ่มความสัมพันธ์กับหวายที่ตัดสินใจลงมือทำหนังสือ
การ์ตูนจนสำเร็จ

นั่นได้งานใหม่ แต่ความผูกพันกับเพื่อนร่วมงานทำให้ตัดสินใจอยู่ที่เดิม ขณะที่จื่อไม่ผ่านการ
ทดลองงาน และสารภาพความจริงกับแม่เรื่องงานที่เคยโกหก คุณชัยเข้าใจป้าจิดมากขึ้น และ
อยู่ทำงานต่อ แม้ว่าจะไม่สมหวังในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบุคคล ส่วนนุชได้รับโอกาสจากบริษัท
อื่นที่เสนอเงินเดือนที่สูงกว่าให้

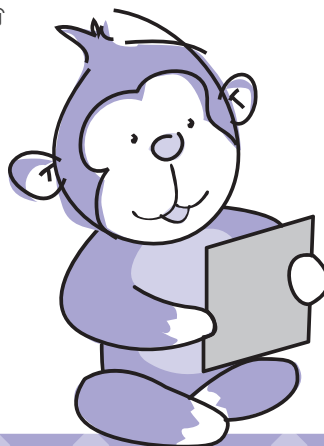

สาระของหนังสือที่นำไปใช้

วิถีชีวิตการทำงานของพนักงานออฟฟิศ คือการตื่นแต่เช้า เข้าออกงานตรงเวลา ทำงานในห้องแคบ มีวันหยุดสั้นๆ หากต้องการท่องเที่ยวหรือเดินทางไปไหนไกลต้องอาศัยช่วงวันหยุดยาว มีรายได้ตอบแทนประจำทุกเดือน จึงเปรียบเหมือนมนุษย์เงินเดือน และรอคอยเงินโบนัสปลายปีที่เป็นเงินก้อน อาจเป็นรูปแบบซ้ำๆ และคล้ายกัน แต่สิ่งที่มนุษย์เงินเดือนยังเลือกอยู่ในอาชีพนี้ เพราะเป็นเส้นทางที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายในชีวิต (บั้น) ความผูกพันกับเพื่อนร่วมงาน (นันท) การค้นหาตัวเอง (จือ) การมีลักษณะและทักษะเหมาะสมกับงานที่ทำ (นุช) หรือเหตุผลอื่นๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็อาจเหมือนหรือต่างจากคนอาชีพอิสระ หรืออาชีพอื่นๆ

เตรียมผู้เรียนก่อนดูหนังสือ

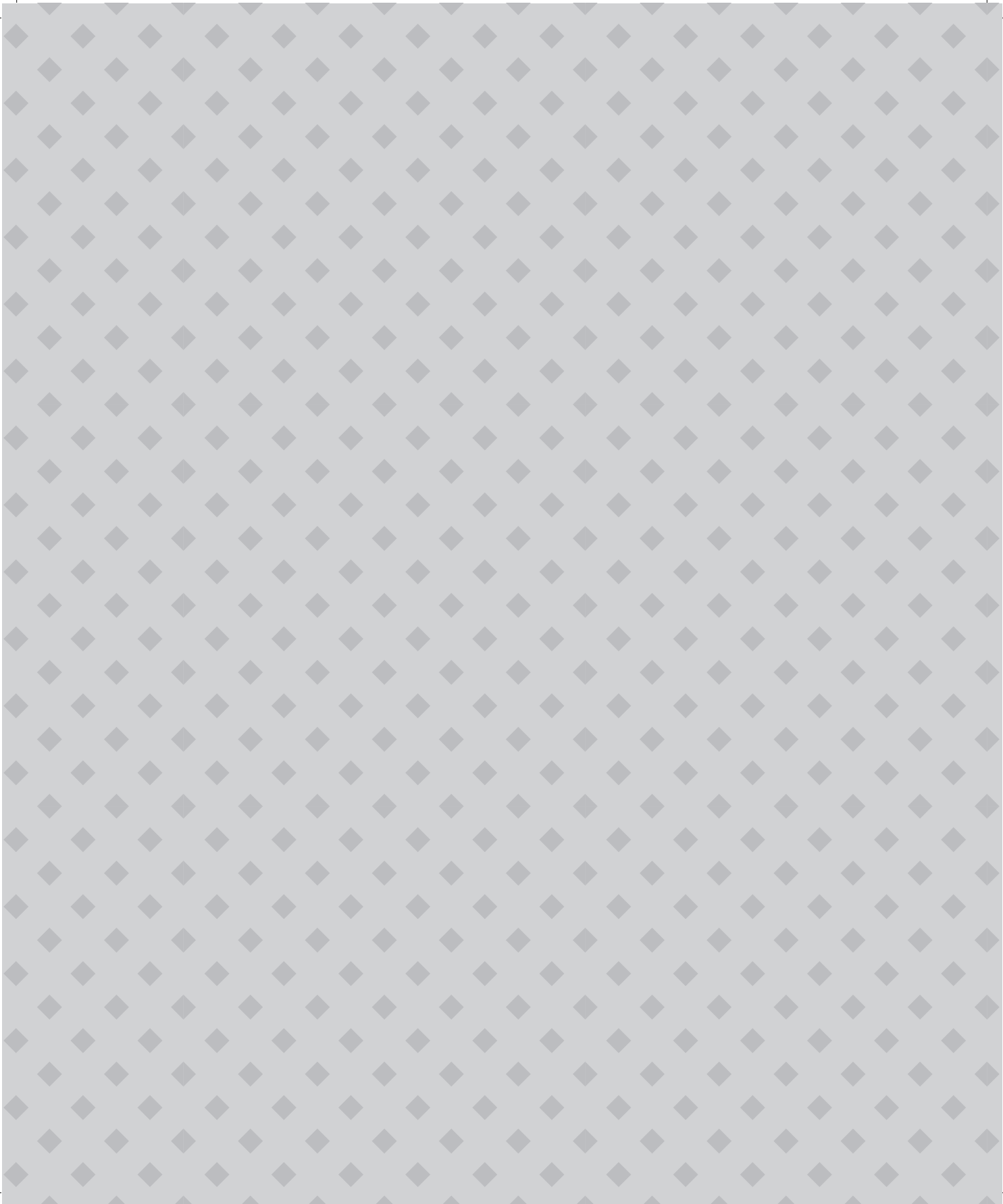
๑. แนะนำหนังสือ ยอคมมนุษย์เงินเดือนสั้นๆ ว่า เป็นหนังสือไทยที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต และจำลองสภาพการทำงานของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง
๒. ตั้งคำถามเพื่อให้ทุกคนติดตาม และสังเกตเรื่องราวในหนังสือก่อน แล้วจึงเปิดหนังสือดู
  - บั้นและทีมงานได้รับโจทย์ให้ต้องทำอะไร อย่างไร ให้ทันภายในสิ้นปี
  - สุดท้ายทุกคนทำได้สำเร็จหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร
  - เราประทับใจตัวละครใดในเรื่องนี้ เพราะอะไร

แนวคำถามชวนคุยหลังดูหนังจบ

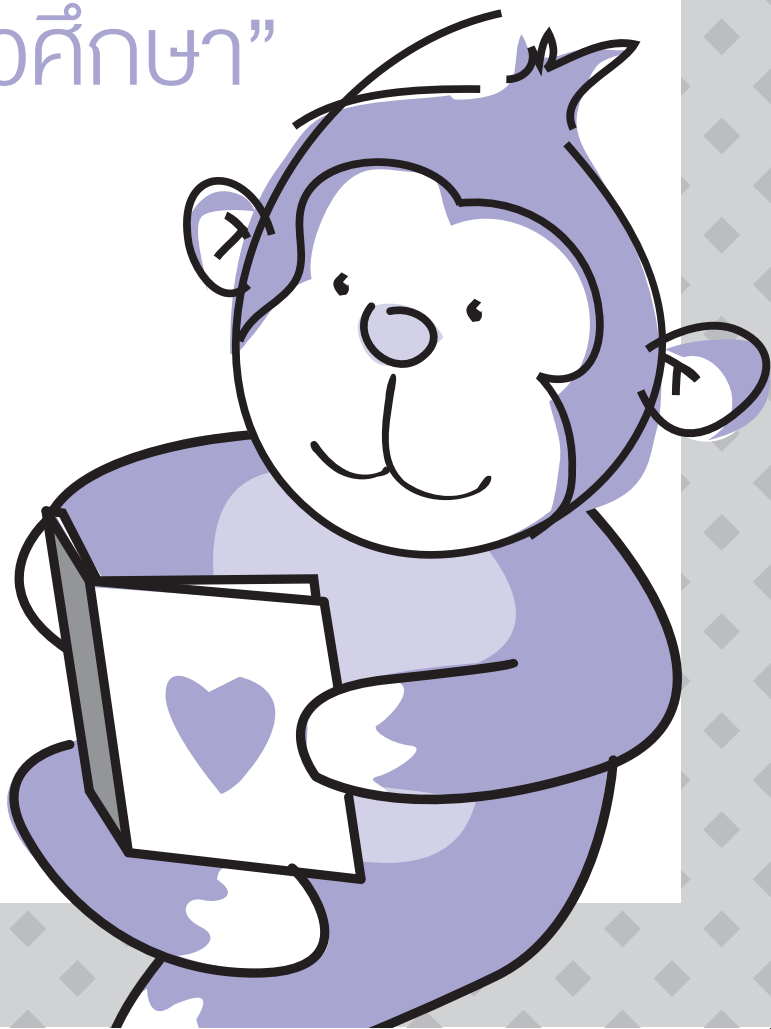
๑. ทบทวนเรื่องราวและเนื้อหาของหนังอีกครั้ง ให้เข้าใจตรงกัน
๒. แบ่งกลุ่มย่อย ๔ กลุ่ม แจกกระดาษการ์ดให้แต่ละคนเขียนระดมคำตอบ ตามโจทย์
  - ก่อนได้คูหนัง เรานึกถึงการทำงานในออฟฟิศ คืออะไร
  - เมื่อได้แล้ว เราได้รู้จักงานพนักงานออฟฟิศมากขึ้น อย่างไร
๓. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอ และชวนแลกเปลี่ยนเพิ่มเติม โดยใช้คำถาม
  - มนุษย์เงินเดือนในหนัง เหมือนหรือต่างกับที่เราคิดไว้หรือไม่ อย่างไร
  - เมื่อเราทำงาน เราอยากให้มีบรรยากาศในที่ทำงานเป็นอย่างไร
  - เราชอบวิธีการแก้ไขปัญหาของใคร เพราะอะไร
๔. (ให้ผู้เรียนทบทวนข้อมูลที่ได้เขียนไว้ในแผ่นกิจกรรม "งานที่ฉันไม่ฝัน" กิจกรรม ๒ เรื่องงานในฝัน) เมื่อได้คูหนังเรื่องนี้ ทำให้ความคิดของเรา เรื่อง "งานหรืออาชีพที่ฝันจะได้ทำ" เปลี่ยนแปลงหรือไม่ เพราะอะไร และถ้าเปลี่ยนไป เราควรเริ่มต้นอย่างไรเพื่อให้ถึงเป้าหมายใหม่ที่วางไว้

คู่มือครู

“การประเมินชั้นเรียน
กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต
เยาวชนอาเซียนศึกษา”

๑. แนวคิดการประเมินชั้นเรียน (Classroom Assessment)

พศ.สันติ ศรีประเสริฐ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๒) ให้ความหมายการประเมินชั้นเรียนว่า "เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน นับตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด นำผลที่ได้มาตีค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดในตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร ข้อมูลที่ได้ก็นำไปใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงให้แก่ผู้เรียน การตัดสินใจผลการเรียนรู้รายบุคคลในเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้หรือในรายวิชาและการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ของคุณ" จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปจุดประสงค์ของการประเมินชั้นเรียนได้ ดังนี้

- ๑) เพื่อเก็บข้อมูลที่สะท้อนความสามารถในการเรียนหรือที่เรียกว่า "พฤติกรรมการเรียน" และผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับให้ผู้เรียนวางแผนพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเอง
- ๒) เพื่อให้ครูนำข้อมูลที่เก็บได้ไปใช้ในการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนของคุณ

๑. หลักการสำคัญของการประเมินชั้นเรียน

ในการประเมินชั้นเรียนต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรม กระบวนการ เป้าหมาย เครื่องมือ และ ประโยชน์ในการดำเนินการ ดังนี้

กิจกรรม

ทำการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเป็นระยะๆ โดยการบูรณาการเข้ากับการจัดการ เรียนการสอนตลอดภาคการศึกษาของรายวิชานั้นๆ

กระบวนการและขอบเขต

ทำร่วมกับผู้ปกครองและนักเรียน (ถ้าเป็นไปได้)

- ประเมินเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียนก่อนเริ่มต้นการเรียนการสอน
- ประเมินความก้าวหน้า
- ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้

ทำให้ครอบคลุมทั้งเนื้อหาสาระของวิชา ความสามารถในการเรียนและเป้าหมายในการพัฒนาตนเองของนักเรียน

เป้าหมาย

เพื่อการพัฒนาที่นักเรียนมากกว่าการตัดสินผลการเรียน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญในพัฒนา คือ ด้านพฤติกรรมการเรียน และคุณลักษณะของนักเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของวิชานั้นๆ

เครื่องมือ

ใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือที่หลากหลายขึ้นกับธรรมชาติของวิชา ธรรมชาติของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของวิชา

ประโยชน์

- ๑) ทำให้ครุมีข้อมูลเพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความสามารถ และธรรมชาติของผู้เรียน
- ๒) ทำให้นักเรียนมีทักษะในการวางแผนและตั้งเป้าหมาย ตระหนักในความสามารถของตนเอง และความสำคัญของการประเมินผลและการวิพากษ์ตามหลักฐาน ตลอดจนสามารถจัดการพัฒนาตนเองได้ในข้อจำกัดของทรัพยากรและเวลา

๒. บทบาทของครูผู้สอน

- ๑) ใช้มาตรฐานการเรียนรู้ของวิชาเป็นเป้าหมายของการประเมิน
- ๒) เลือกเครื่องมือและกิจกรรมในการเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และผลลัพธ์ การเรียนรู้รายคาบของวิชานั้นๆ
- ๓) สร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียนโดยการให้นักเรียนประเมินตนเอง การให้ข้อมูลย้อนกลับของ ครูและการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาในคัวนักเรียน
- ๔) นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินแต่ละระยะไปปรับใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครั้งต่อไป

๓. ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อการประเมินชั้นเรียน (สันติ ศรีประเสริฐ, ๒๕๕๓)

๔. วิธีการประเมิน

ในการประเมินชั้นเรียนควรรู้ใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ เช่น

- ๑) การสังเกต
- ๒) การพูดคุย
- ๓) การให้เพื่อนหรือผู้ปกครองร่วมประเมิน
- ๔) การประเมินตนเองของนักเรียน
- ๕) การใช้แบบสำรวจ
- ๖) การสาธิต
- ๗) การใช้แบบทดสอบ
- ๘) การใช้ผลงาน เช่น สมุดจดงาน สมุดแบบฝึกหัด หรือรายงานการทดลอง
- ๙) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ

๕. บทบาทของนักเรียน

มีส่วนร่วมในการประเมินโดย

- ๑) ทำการประเมินตนเอง
- ๒) วางแผนพัฒนาตนเองตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับและเป้าหมายที่ตนเองตั้งขึ้น

๖. บทบาทของโรงเรียน

- ๑) กระตุ้นให้นักเรียนและครูทำงานอย่างมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน
- ๒) จัดโอกาสให้มีกิจกรรมประเมินชั้นเรียน
- ๓) ตั้งเป้าหมายร่วมกับครูและนักเรียนในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและผลลัพธ์การเรียนรู้
- ๔) ประกาศนโยบายเน้นความสำคัญของ "การประเมินชั้นเรียน"

๗. การบริหารจัดการการประเมินชั้นเรียน

- ๑) เลือกใช้กิจกรรมในการเก็บข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) เลือกใช้กิจกรรมในการเก็บข้อมูลที่ประหยัดเวลา สามารถดำเนินการได้ในคาบการเรียนรู้รายวิชานั้นๆ
- ๓) เลือกใช้กิจกรรมในการเก็บข้อมูลที่แบ่งภาระการสอน หรือเปิดโอกาสให้มีการสอนเป็นทีมได้
- ๔) สร้างระบบ ชูคเครื่องมือ วิธีการเก็บ การบันทึกผลการประเมินเพื่อความสะดวกรวดเร็ว และสืบค้นข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาวิธีการสอน หรือสนับสนุนการตัดสินใจผลการเรียนตลอดปีการศึกษาหรือตลอดหลักสูตรได้

ข้อควรระวัง

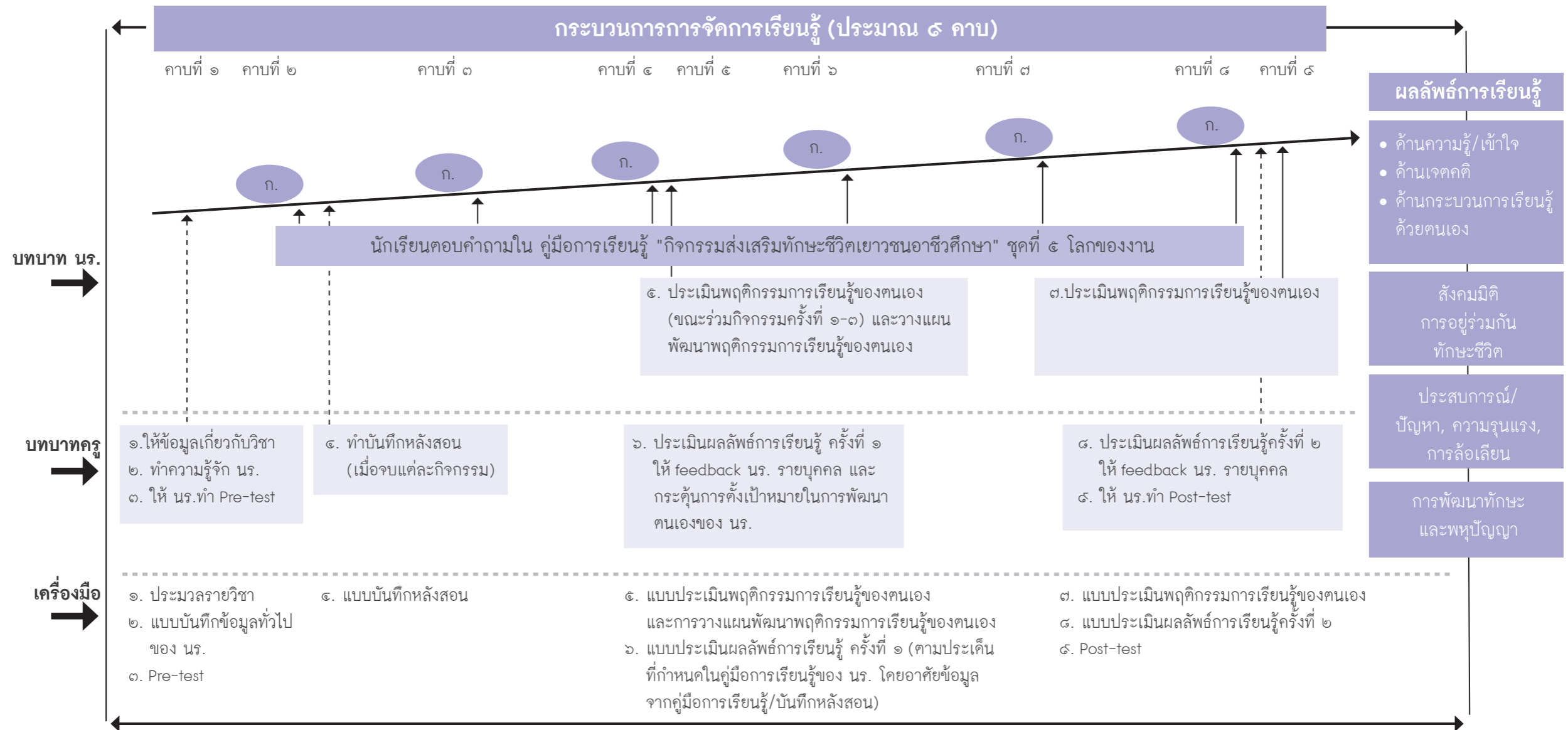
- ๑) ไม่ควรใช้การประเมินชั้นเรียนในทางลบเพื่อเป็นการควบคุมชั้นเรียน
- ๒) ไม่ควรจัดเก็บข้อมูลโดยไม่พิจารณา "เป้าหมาย" หรือ "คำถามในการประเมิน"

๒. ผังแสดงขั้นตอนการทำกิจกรรมการประเมินชั้นเรียน

ชุดที่ ๕ โลกของงาน

ผังแสดงขั้นตอนการทำกิจกรรมการประเมินชั้นเรียน* "กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา" ชุดที่ ๕ โลกของงาน
สถานศึกษา..... ชั้น ปวช. .... ภาค..... ปีการศึกษา.....

* พัฒนาโดย ผศ.สันติ ศรีประเสริฐ

๓. ชุดเครื่องมือและวิธีใช้

แนะนำวิธีใช้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินชั้นเรียน ได้แก่

- ๓.๑ ประมวลรายวิชา (Course Syllabus) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕
- ๓.๒ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
- ๓.๓ แบบทดสอบหลังการร่วมกิจกรรม
- ๓.๔ คู่มือการเรียนรู้ ชุดที่ ๕
- ๓.๕ แบบบันทึกความตั้งใจพัฒนาตนเองของนักเรียน
- ๓.๖ แบบบันทึกหลังสอน
  - แบบบันทึกหลังสอน
  - แบบบันทึกข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน แนวทางป้องกันดูแล และผลลัพธ์
- ๓.๗ วิธีการใช้คู่มือการเรียนรู้ของนักเรียน

๓.๑ ประมวลรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ (คูภาคผนวก ๑)

เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนโดยเฉพาะเรื่องการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล

๓.๒ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของนักเรียน (คูภาคผนวก ๒)

เน้นให้ผู้เรียนได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองสำหรับผู้สอนได้รู้จักเป็นรายบุคคล และติดตามพัฒนาการด้านทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิตในแต่ละกิจกรรมตามพื้นฐานของแต่ละบุคคล

๓.๓ แบบทดสอบหลังการร่วมกิจกรรม (คูภาคผนวก ๓)

เน้นประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ในภาพรวมหลังการร่วมกิจกรรมของชุดที่ ๕ และประเมินประสบการณ์ที่เป็นปัญหาในสังคมรอบตัวของนักเรียน การมองผู้อื่นในทางบวก การสร้างความสัมพันธ์ การคิด-วิเคราะห์ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาพหุปัญญาของตนเอง

๓.๔ คู่มือการเรียนรู้ ชุดที่ ๕ (คูภาคผนวก ๔)

เน้นให้นักเรียนสรุปการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมของตนเอง

๓.๕ แบบบันทึกความตั้งใจพัฒนาตนเองของนักเรียน (คูภาคผนวก ๕)

เน้นให้นักเรียนนำการเรียนรู้จากกิจกรรม ๑-๖ ของแต่ละชุดมาใช้เป็นข้อมูล ร่วมกับการประเมินทักษะกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองมาใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาแผนการพัฒนาตนเองในแต่ละปีจนจบช่วงชั้น ปวช.

๓.๖ แบบบันทึกหลังสอน (คูภาคผนวก ๖)

ประกอบด้วยแบบบันทึกหลังสอนกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา และแบบบันทึกข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน แนวทางป้องกันดูแล และผลลัพธ์

๓.๗ วิธีการใช้คู่มือการเรียนรู้ของนักเรียน

- ๑) หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง ขอให้ครูกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามในคู่มือของแต่ละกิจกรรมก่อนจบการเรียนการสอน (หมดคาบ)
- ๒) ทำกิจกรรมที่ ๓ ครูควรเก็บคู่มือนักเรียนมาทำการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ครั้งที่ ๑ โดยครูอ่านคำตอบของนักเรียนทำกิจกรรมที่ ๑, ๒ และ ๓ ประมวลผลในภาพรวม และประเด็นที่จะสะท้อนให้นักเรียนได้รับทราบ พร้อมลงนามทั้งครูและนักเรียน ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนทำแผนพัฒนาตนเองโดยมีจุดเน้น ดังนี้

- ปวช. ๑ เน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสร้างคุณค่าภายในคน
- ปวช. ๒ เน้นการพัฒนาทักษะและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ข้อมูลของการประเมิน หรือทบทวนตนเองมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน
- ปวช. ๓ เน้นการพัฒนาทักษะและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- ๓) ทำกิจกรรมที่ ๖ ครูควรพบกับนักเรียน เพื่อทบทวนพัฒนาการของนักเรียนว่า
- ก) มีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคู่มือการเรียนรู้ และแบบทดสอบนักเรียนก่อนและหลังเรียนอย่างไร
  - ข) ผลลัพธ์การเรียนรู้ในประเด็นพฤติกรรมเสี่ยงเป็นอย่างไร
- ๔) เมื่อสิ้นสุดการสอนทุกชุด ครูควรสรุปข้อมูลที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเพื่อส่งต่อไปให้ปีต่อไป

ภาคผนวก

๑. ประมวลรายวิชา (Course Syllabus) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕
๒. แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
๓. แบบทดสอบหลังการร่วมกิจกรรม
๔. คู่มือการเรียนรู้ ชุดที่ ๕
๕. แบบบันทึกความตั้งใจพัฒนาตนเองของนักเรียน
๖. แบบบันทึกหลังสอน
  - แบบบันทึกหลังสอน
  - แบบบันทึกข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน แนวทางป้องกันดูแล และผลลัพธ์

ภาคผนวก

ชุดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
สำหรับเยาวชนอาชีวศึกษา
ชุดที่ ๕ “โลกของงาน”

ประมวลรายวิชา (Course Syllabus)

สถานศึกษา.....

๑. รหัสวิชา .....-.....
๒. จำนวนหน่วยกิต .....-.....
๓. ชื่อชุด .....-.....
โลกของงาน
๔. กลุ่มสาระการเรียนรู้ .....-.....
กิจกรรมเสริมหลักสูตรทักษะชีวิต
๕. ภาคการศึกษา .....-.....
๖. ปีการศึกษา .....-.....
๗. ชื่อผู้สอน ๑. ....-.....
๒. ....-.....
๘. เนื้อหาวิชา .....-.....
๙. สถานภาพของวิชา
- [ ] พื้นฐาน [ ] เพิ่มเติม [ ] เพิ่มเติม (เลือกเสรี) [ ] กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
๑๐. จำนวนคาบ : สัปดาห์ ๑-๒ คาบ/สัปดาห์
๑๑. คำอธิบายรายวิชา -
๑๒. ผลลัพธ์การเรียนรู้
- ๑) เข้าใจความหลากหลายของงานในโลกอนาคต และเตรียมพร้อมรับมือได้
  - ๒) รู้สึกดีต่อการจ้างงานตัวเองได้
  - ๓) สืบค้นความถนัดและความต้องการที่แท้จริงของตนเองในการทำงานได้

๑๓. หน่วยการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวนคาบ
๕. โลกของงาน	๑. โลกของงาน งานในโลกปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น การเชื่อมถึงกันของประเทศต่างๆ ด้วยเทคโนโลยี การสื่อสาร คมนาคม ช่วยเปิดตลาดงาน และมีงานใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย นอกจากนั้นคนที่มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าริเริ่ม มีโอกาสมากมายในการสร้างงานด้วยตัวเอง	๑
	๒. งานในฝัน การมีเป้าหมายที่ชัดเจน รู้คุณสมบัติ ทักษะที่ตนเองมีในปัจจุบัน และสิ่งที่ต้องพัฒนาเพิ่ม จะช่วยในการเตรียมตัวและวางแผนเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายในงานหรืออาชีพที่ต้องการ	๑
	๓. สื่อสารมั่นใจ การสื่อสารอย่างมั่นใจ ตรงประเด็น กระชับ เข้าใจง่าย เป็นทักษะขั้นพื้นฐาน ในการทำงานกับผู้อื่น และสามารถฝึกฝนให้สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพได้	๑
	๔. เมื่อเผชิญปัญหาในที่ทำงาน ปัญหาในที่ทำงานอาจมีหลายรูปแบบ ทั้งปัญหาจากงาน จากเพื่อนร่วมงาน จากนายจ้าง และจากนโยบายหรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมในที่ทำงาน การเรียนรู้ลักษณะของปัญหา และกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน แหล่งช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาที่เกี่ยวกับงาน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดและความไม่เป็นธรรมในที่ทำงาน จะช่วยให้เราเผชิญปัญหาและหาทางออกได้อย่างมั่นใจมากขึ้น	๑

หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวนคาบ
	<p>๕. การทำงานเป็นทีมและการกระจายภาวะผู้นำ</p> <p>การทำงานเป็นทีมถือเป็นหัวใจสำคัญและทักษะที่จำเป็นในการทำงาน โดยเฉพาะการทำงานที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันจึงจะประสบความสำเร็จ เนื่องจากทุกคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน การนำความสามารถของทุกคนมารวมกันจึงเกิดผลงานที่มากขึ้น</p> <p>องค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมที่ดี คือทุกคนมีวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน แต่ละคนรู้ความสามารถและบทบาทของตนเองในทีม ใช้ความถนัดของตนเองเข้าหนุนเสริมทีม ทำงานด้วยความเคารพในความสามารถและบทบาทของแต่ละคน มีระบบบริหารหรือการจัดการทีมที่ดี มีผู้นำทีมที่มีประสิทธิภาพและมีการกระจายภาวะผู้นำให้กับสมาชิกในทีมตามความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละคน</p>	๑
	<p>๖. คู่มือ "ยอดมนุษย์เงินเคื่อน"</p> <p>วิถีชีวิตของคนทำงานในแง่มุมต่างๆ บทบาทภารกิจ ความเครียด แรงกดดัน และค้นหาว่าเป้าหมายของการทำงานคืออะไร</p>	๓

๑๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้กระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ โดย

- ๑) มีกิจกรรม/สถานการณ์จำลองให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ
- ๒) ให้ผู้เรียนได้สะท้อนสิ่งที่ได้จากการลงมือทำกิจกรรม
- ๓) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่ม/ห้อง เพื่อวิเคราะห์ด้วยเหตุผล และสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้
- ๔) ให้ผู้เรียนได้ลงนำสิ่งที่เรียนรู้ประยุกต์ใช้ / ต่อยอดจากการเรียนรู้เดิม

๑๕. การวัดและประเมินผล

ประเมินผลจาก Classroom Assessment ตามแบบประเมินผลรายคาบ (คู่มือการเรียนรู้ "กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา") และไม่มีผลได้/ตก หรือ ผ่าน/ไม่ผ่าน หากแต่เป็นการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าต้องพัฒนาตนเองในด้านใดเพิ่มขึ้น

๑๖. แหล่งการเรียนรู้

- ๑) จากการฟังคำบรรยาย
- ๒) ค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือ คู่มือ และเว็บไซต์ต่างๆ

แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ภาคการศึกษาที่...../.....

รหัสประจำตัว .....

ระดับชั้น ปวช. ๑ ปวช. ๒ ปวช. ๓

วิทยาลัย.....

จังหวัด.....

(ติครูปนักเรียน)

ขอให้นักเรียนกรอกข้อมูลและความคิดเห็นในแบบบันทึกนี้ ครูผู้สอนจะเก็บแบบบันทึกนี้ไว้เพื่อรู้จักนักเรียนมากขึ้น และเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างการทำกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต

๑. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

๑.๑ ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นาย นางสาว .....นามสกุล .....

สาขาวิชา.....

เลือกเรียนสาขานี้เพราะ.....

ภูมิลำเนาเดิม จังหวัด.....

ที่อยู่ปัจจุบัน .....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

เพศ ชาย หญิง อื่นๆ ระบุ.....

วันเดือนปีเกิด.....ที่อยู่อีเมล.....@.....

โทรศัพท์บ้าน/ที่פק.....โทรศัพท์ส่วนตัว.....

เฟซบุ๊ก.....ไลน์.....

๑.๒ ภูมิหลังครอบครัว

• ชื่อบิดา .....นามสกุล.....

อาชีพ .....โทรศัพท์.....

สถานที่ทำงาน .....หน้าที่/ตำแหน่ง.....

• ชื่อมารดา .....นามสกุล.....

อาชีพ .....โทรศัพท์.....

สถานที่ทำงาน .....หน้าที่/ตำแหน่ง.....

• มีพี่น้อง (รวมนักเรียนด้วย)..... คน นักเรียนเป็นบุตรคนที่.....

• สถานภาพทางครอบครัว

บิดา-มารดาอยู่ด้วยกัน

บิดา-มารดา แยกกัน ตอนนี้นักเรียนอยู่กับ

อยู่กับบิดา อยู่กับมารดา อยู่กับ.....

บิดาเสียชีวิต มารดาเสียชีวิต

• ผู้ที่ดูแลนักเรียน ชื่อ-นามสกุล.....

ความสัมพันธ์กับนักเรียน คือ.....โทรศัพท์ผู้ดูแล.....

๑.๓ บุคลิกภาพ

๑) ความสูง ..... ซม. น้ำหนัก ..... กก.

โดยรวมจัดว่าเป็นคน อ้วน ผอม ไม่อ้วน-ไม่ผอม

๒) กิริยาท่าทาง สุภาพเรียบร้อย ช่างพูด ช่างคุย อื่นๆ.....

๓) น้ำเสียง เสียงดัง เสียงค่อย

๔) การพูด พูดเร็ว พูดช้า

๕) บุคลิกภาพหรือลักษณะของร่างกายที่นักเรียนภูมิใจ คือ .....

๑.๔ เพื่อน : ชื่อเพื่อนสนิทในสถานศึกษา

๑) .....ห้อง .....

ชอบเพื่อน คนนี้ เพราะ.....

๒) .....ห้อง .....

ชอบเพื่อน คนนี้ เพราะ.....

๑.๕ ลักษณะนิสัยส่วนตัว (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

ใจเย็น

ใจร้อน

โกรธง่าย

สุภาพ

ชอบอยู่เงียบๆ

ชอบอยู่กับเพื่อน

อื่นๆ (ระบุ) .....

๑.๖ นักเรียนเคยถูกเพื่อนล้อ เรื่อง.....

ความรู้สึกเมื่อถูกล้อ เฉยๆ อื่นๆ .....

โกรธ ระบายอาการโกรธโดย.....

๑.๗ ที่ผ่านมาเรื่องที่ทำให้นักเรียนเครียดมากที่สุด คือ .....
นักเรียนกำจัดความเครียดโดย.....

๑.๘ สุขภาพ

- แข็งแรง มีโรคประจำตัว คือ.....
- เคยเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล
- เคยเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลด้วยโรค.....

๑.๙ ความสามารถพิเศษ.....
สิ่งที่ทำได้ดี.....
งานอดิเรก.....

๑.๑๐ เรื่องที่นักเรียนสนใจเป็นพิเศษ

- ไม่มี มี คือ .....

๑.๑๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับชั้น	เทอมต้น	เทอมปลาย
๑) ชั้น ม.๓ (สำหรับ นร.ชั้น ปวช.๑ เท่านั้น) GPA ทั้งปี =		
๒) ชั้น ปวช.๑	GPA =	GPA =
๓) ชั้น ปวช.๒	GPA =	GPA =
๔) ชั้น ปวช.๓	GPA =	GPA =

๒. กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา

๒.๑ นักเรียนคิดว่าเป็นวิชาที่เรียนเกี่ยวกับ .....

.....

๒.๒ นักเรียนคิดว่าจะได้ประโยชน์อะไรจากการเรียนและทำกิจกรรมนี้ .....

.....

.....

.....

.....

๒.๓ นักเรียนอยากเรียนเกี่ยวกับอะไรในวิชานี้

๑) .....

๒) .....

๓) .....

๓. ลักษณะครูที่นักเรียนชอบ

.....

.....

.....

๔. คุณาระบุ “วิธีเรียน” ที่นักเรียนชอบ

.....

.....

๕. กรุณาระบุ “วิธีสอน” ที่นักเรียนชอบ

.....

.....

.....

๖. อาชีพที่นักเรียนใฝ่ฝันอยากทำ

.....

เหตุผลที่อยากประกอบอาชีพนี้

.....

.....

.....

๗. สิ่งที่นักเรียนอยากบอกครู

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจงสำหรับผู้สอบ

แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของนักเรียนนี้เป็นเครื่องมือที่ช่วยรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ ของผู้เรียนเพื่อให้ครูได้รู้จักผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมการ แสดงออก พฤติกรรมการเรียน และความสามารถด้านวิชาการที่สะท้อนให้เห็นในภาพผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียน และใช้ในการ วางแผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนได้ทั้งรายบุคคล และรายห้อง รูปแบบและวิธีการนำไปใช้อาจทำได้แตกต่างกันไปตามบริบทของโรงเรียน นักเรียน และครู ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างแนวทางการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้พอสังเขป ดังนี้

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกเรียนสาขาต่างๆ ของผู้เรียน

ผู้เรียนอาจมีเหตุผลในการเลือกเรียนสาขานั้นๆ แตกต่างกันไป เช่น เพื่อสืบทอดอาชีพของ ผู้ปกครอง เลือกลงตามเพื่อน หรือยังไม่รู้ ฯลฯ เหตุผลต่างๆ เหล่านี้เป็นข้อมูลที่สะท้อน ประสบการณ์ อธิติพลของประสบการณ์ที่ต่างกัน ผู้เรียนที่มีเป้าหมายในการเรียนชัดเจน อาจ มีแนวโน้มรับผิดชอบต่อการเรียนสูง ส่วนผู้เรียนที่ยังไม่มีเป้าหมายในการเลือกเรียนชัดเจน อาจยังไม่มี ความรับผิดชอบหรือตั้งใจเรียนมากเท่าที่ควร ข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้นักครูใช้ปรับ พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน และวางแผนการสอนชุดที่ ๕ เรื่องโลกของงานได้

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของมนุษย์ เช่น ความสูง กิริยาท่าทาง น้ำเสียง การพูด และลักษณะของร่างกาย ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการสร้างความมั่นใจให้เราสร้างความน่าเชื่อถือให้ผู้พบเห็น การรู้จัก คุณแลบุคลิกภาพ ความมั่นใจในบุคลิกภาพที่ดีเป็นเรื่องที่มีคุณค่าต่อตัวเราเอง ซึ่งบุคลิกภาพส่วน หนึ่งเป็นสิ่งที่คิดตัวมา ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งเราสร้างได้

การสอนให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในบุคลิกภาพจึงเป็นการช่วยสร้างความมั่นใจ ความน่าเชื่อถือ ข้อมูลดังกล่าวจึงช่วยให้นักครูใช้ในการปรับทัศนคติต่อตนเอง และการวางแผนการสอนชุดที่ ๑ เรื่องคุณค่าภายในได้

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับเพื่อนสนิทในสถานศึกษา

เหตุผลในการเลือกคบเพื่อนจนเกิดความสนิทสนมจัดเป็นทักษะการสร้างความสัมพันธ์ และการยอมรับความเหมือนหรือความต่างจากผู้อื่น ข้อมูลดังกล่าวจึงช่วยให้ครูใช้ในการปรับทัศนคติของผู้เรียนต่อเพื่อน และใช้การวางแผนการสอนชุดที่ ๒ เรื่องอยู่ด้วยกันได้

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเวลาโกรธ

พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกอย่างเหมาะสมเวลาโกรธจัด นับเป็นทักษะด้านการจัดการอารมณ์ที่จะส่งผลกระทบต่อตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ โดยทักษะนี้สามารถควบคุมได้ถ้าคนเรารู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้น ครูจึงสามารถใช้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเวลาโกรธในแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้เรียนมาใช้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ ๓ เรื่อง วิจารณ์งานได้

๓. ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการกำจัดความเครียดของนักเรียน

ชีวิตมีทั้งเรื่องสุขและทุกข์ ทั้งสุขและทุกข์ถือเป็นแบบฝึกหัดของชีวิตทั้งสิ้น ความทุกข์อาจเกิดจากหลายสาเหตุ สาเหตุหนึ่งคือ ความเครียด ความเครียดที่เกิดจากอุปสรรคต่างๆ การกำจัดความเครียดเป็นจุดเริ่มต้นของการนำไปสู่การแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตได้ ครูสามารถใช้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการกำจัดความเครียดของนักเรียนในแต่ละห้องเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ ๖ เรื่องเส้นทางชีวิต ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีลักษณะที่แตกต่างกันได้

อย่างไรก็ตามครูสามารถนำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนมาใช้ได้ในภาพรวมของผู้เรียนทั้งห้อง โดยการจัดข้อมูลเป็นตารางในประเด็นต่างๆ และการใช้ข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนได้

นอกเหนือจากข้อมูลนักเรียนที่ครูจะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ข้อมูลที่เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับครูผู้สอนและกิจกรรมของวิชาก็น่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแผนการสอน และพัฒนาความเป็นครูของผู้สอน เพื่อให้เป็นไปตามยุคสมัยของนักเรียนและทักษะการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันของสังคมได้อีกด้วย

แบบทดสอบหลังการร่วมกิจกรรม ส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา ชุดที่ ๕ โลกของงาน

วิทยาลัย.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

รหัสประจำตัว.....ระดับชั้น ปวช. ๑ ปวช. ๒ ปวช. ๓

คำชี้แจง แบบประเมินหลังการร่วมกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษาชุดที่ ๕ โลกของงานนี้ ต้องการสะท้อนความชัดเจนของผลลัพธ์การพัฒนานักเรียนในเรื่อง การรับรู้คุณค่าตนเอง การปรับตัว การตัดสินใจ และการวางแผนชีวิต ดังนั้น จึงขอความร่วมมือจากนักเรียนในการตอบคำถามทุกข้อตามความรู้สึกจริงๆ ของนักเรียน ทั้งนี้ คำตอบใดในแบบประเมินชุดนี้ ไม่มีผลต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน แบบประเมินมีทั้งหมด ๖ หมวด

หมวดที่ ๑ ความรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนวงกลมรอบข้อที่นักเรียนคิดว่าถูกต้อง

๑ . ความรับผิดชอบมีผลต่อข้อใดต่อไปนี (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

ก. การเรียน	ข. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น
ค. การมีงานทำ	ง. รายได้

หมวดที่ ๓ แบบประเมินสังคมมิติ

คำชี้แจง นักเรียนมีเพื่อนที่นึกถึงเสมอ เมื่อนักเรียนมีปัญหาด้านต่างๆ ต่อไปนี้ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ที่	เรื่อง	มี	ไม่มี
๑	การเรียน	☐	☐
๒	การเงิน	☐	☐
๓	ครอบครัว	☐	☐
๔	กฎหมาย	☐	☐
๕	สุขภาพ	☐	☐
๖	ภาพลักษณ์	☐	☐
๗	คนรัก	☐	☐
๘	พฤติกรรมการตัดสินใจ	☐	☐
๙	พฤติกรรมทางเพศ	☐	☐
๑๐	พฤติกรรมด้านอารมณ์	☐	☐
๑๑	พฤติกรรมการแก้ปัญหา	☐	☐
๑๒	อื่นๆ ระบุ.....	☐	☐

หมวดที่ ๔ พฤติกรรมการเรียนรู้และทักษะชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบหรือระดับทักษะของการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การสร้างสัมพันธ์ และการปรับตัวของนักเรียนมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับลักษณะหรือระดับทักษะของนักเรียน

๑. นักเรียนคิดว่า ตนเองเรียนรู้ได้ดีที่สุดด้วยวิธีใด

- การอ่าน   การฟัง   การคุยแลกเปลี่ยน
 การดูภาพ   การลงมือทำด้วยตนเอง

๒. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ความสามารถสื่อสาร" เรื่องต่อไปนี้กับเพื่อนได้ในระดับใด

ที่	เรื่องที่สื่อสารกับเพื่อน	ระดับการประเมินตนเอง			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	การเรียนรู้				
๒	ปัญหาตัวคนภาพลักษณ์ส่วนตัว				
๓	ปัญหาการเข้ากับเพื่อน				
๔	ปัญหาครอบครัว				

๓. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ทักษะการเจรจาต่อรอง" กับบุคคลต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่	เรื่องที่สื่อสารกับเพื่อน	ระดับการประเมินตนเอง			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	ทักษะการเจรจาต่อรองกับเพื่อน				
๒	ทักษะการเจรจาต่อรองกับพ่อแม่				
๓	ทักษะการเจรจาต่อรองกับแฟน				
๔	ทักษะการเจรจาต่อรองกับคนแปลกหน้า				

๔. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ทักษะการแก้ปัญหา" เรื่องต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่	เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพื่อน	ระดับการประเมินตนเอง			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	ทักษะการแก้ปัญหา "การเรียน "				
๒	ทักษะการแก้ปัญหา " ชีวิตส่วนตัว "				
๓	ทักษะการแก้ปัญหา " เพื่อน "				
๔	ทักษะการแก้ปัญหา " ความรัก/แฟน "				
๕	ทักษะการแก้ปัญหา " ครู "				

๕. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ทักษะการสร้างความสัมพันธ์" กับบุคคลต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่	เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพื่อน	ระดับการประเมินตนเอง			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับ "เพื่อน"				
๒	ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับ "รุ่นพี่"				
๓	ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับ "รุ่นน้อง"				
๔	ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับ "ครู/ผู้ใหญ่"				

๖. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ทักษะการปรับตัวหรือทำใจ" ในบุคคลต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่	เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพื่อน	ระดับการประเมินตนเอง			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	ทักษะการปรับตัวหรือทำใจกับ "เพื่อน"				
๒	ทักษะการปรับตัวหรือทำใจกับ "รุ่นพี่"				
๓	ทักษะการปรับตัวหรือทำใจกับ "รุ่นน้อง"				
๔	ทักษะการปรับตัวหรือทำใจกับ "ครู/ผู้ใหญ่"				

๗. นักเรียนคิดว่าตนเองมีทักษะในเรื่องต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่	เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพื่อน	ระดับการประเมินตนเอง			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	ทักษะการนำเสนอตัวเอง				
๒	ทักษะการตัดสินใจ				

หมวดที่ ๕ ประสบการณ์ในภาพรวมชีวิตที่ผ่านมาของนักเรียน

คำชี้แจง ๕.๑ ให้นักเรียนระบุประสบการณ์ตนเองในเรื่องต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น กรุณาให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด

ที่	ประสบการณ์ที่เกิดขึ้น	ระดับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น			
		เกิดเป็นประจำ	เกิดบ่อยๆ	เกิดบ้าง	ไม่เคยเกิดเลย
๑	การถูกเพื่อนล้อเลียน				
๒	การทะเลาะกับเพื่อน				
๓	การถูกเพื่อนดูถูกหรือทำให้อับอาย				
๔	การถูกเพื่อนหรือคนรู้จักทำร้าย				
๕	การถูกตำรวจจับ				
๖	การถูกคาดโทษจากผู้ใหญ่หรือครูอาจารย์				
๗	การถูกรุมทำร้ายโดยรุ่นพี่ รุ่นน้อง				
๘	การชกต่อย ตบตีกับเพื่อน				
๙	การได้รับยกย่องชมเชยจากโรงเรียน				
๑๐	การได้รับยกย่องชมเชยจากญาติพี่น้อง				
๑๑	การได้รับยกย่องชมเชยจากเพื่อน				
๑๒	การได้รับรางวัลจากโรงเรียนหรือสังคมชุมชน				

ที่	ประสบการณ์ที่เกิดขึ้น	ระดับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น			
		เกิดเป็นประจำ	เกิดบ่อยๆ	เกิดบ้าง	ไม่เคยเกิดเลย
๑๓	การรู้สึกเบื่อ น้อยใจในตนเอง				
๑๔	การรู้สึกว่าตนเองมีปัญหาในการอยู่ร่วมกับเพื่อน				
๑๕	การรู้สึกว่าตนเองไม่มีอนาคต				
๑๖	การรู้สึกอยากหนีไปจากคนรอบข้าง				
๑๗	การรู้สึกเป็นส่วนเกินของคนรอบข้าง				
๑๘	การรู้สึกว่าตนเองดีกว่าคนรอบข้าง				
๑๙	การรู้สึกถูกเอาเปรียบ หลอกใช้				
๒๐	การรู้สึกอยากได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง				

หมวดที่ ๖ การรับรู้และพัฒนาตนเอง

คำชี้แจง ๖.๑ ให้นักเรียนระบุความต้องการของตนเองในการพัฒนาทักษะต่อไปนี้ โดยใช้หมายเลข ๑-๕ หน้าหัวข้อ โดยเรียงลำดับจาก ๑ คือทักษะที่ต้องการพัฒนามากที่สุด จนถึง ๕ คือทักษะที่ต้องการพัฒนาน้อยที่สุด ตามลำดับ

.....ทักษะการเรียนรู้ในชั้นเรียน	.....ทักษะการสื่อสาร
.....ทักษะการแก้ปัญหา	.....ทักษะการเรียนรู้จากสังคม
.....ทักษะการตัดสินใจ	.....ทักษะการนำเสนอตนเอง
.....ทักษะการคิดวิเคราะห์	.....ทักษะการเจรจาต่อรอง
.....ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น	

คำชี้แจง ๖.๒ ให้เรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องตัวเลขที่แสดงระดับความเก่งของตนเองในแต่ละด้าน โดย ๑ คือ ความเก่งระดับ "น้อยที่สุด" จนถึง ๑๐ คือ ความเก่ง "มากที่สุด" ตามลำดับ

ที่	ความเก่งในด้าน	น้อยที่สุด ← ระดับความเก่ง → มากที่สุด									
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
๑	การใช้ภาษา										
๒	การให้เหตุผล										
๓	ภาพ/พื้นที่										
๔	ร่างกายและการเคลื่อนไหว										
๕	ดนตรี										
๖	ความสัมพันธ์										
๗	ความเข้าใจตนเอง										
๘	การรับรู้ธรรมชาติ										

แนวคำตอบแบบทดสอบหลังการร่วมกิจกรรม ส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาสาสมัครศึกษา ชุดที่ ๕ โลกของงาน

หมวดที่ ๑ ความรู้

ที่	คำตอบ		
๑	ก	ข	ค
๒	ก	ข	ค
๓	ง		

หมวดที่ ๒ ทักษะคิดและค่านิยม

ที่	ไม่เห็นด้วยเลย	ไม่ค่อยเห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วยมาก
๑	๑	๒	๓	๔
๒	๑	๒	๓	๔
๓	๑	๒	๓	๔

หมวดที่ ๓ แบบประเมินสังคมมิติ

ไม่มีแนวคำตอบ

หมวดที่ ๔ พฤติกรรมการเรียนรู้และทักษะชีวิต

๑. นักเรียนคิดว่า ตนเองเรียนรู้ได้ดีที่สุดด้วยวิธีใด

คะแนน	การอ่าน	การฟัง	การคุยแลกเปลี่ยน	การดูภาพ	การลงมือทำด้วยตนเอง
	๑	๒	๓	๔	๕

๒. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ความสามารถสื่อสาร" เรื่องต่อไปนี้กับเพื่อนได้ในระดับใด

ที่	ระดับการประเมินตนเอง			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	๔	๓	๒	๑
๒	๔	๓	๒	๑
๓	๔	๓	๒	๑
๔	๔	๓	๒	๑

๓. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ทักษะการเจรจาต่อรอง" กับบุคคลต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่	ระดับการประเมินตนเอง			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	๔	๓	๒	๑
๒	๔	๓	๒	๑
๓	๔	๓	๒	๑
๔	๔	๓	๒	๑

๔. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ทักษะการแก้ปัญหา" เรื่องต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่	ระดับการประเมินตนเอง			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	๔	๓	๒	๑
๒	๔	๓	๒	๑
๓	๔	๓	๒	๑
๔	๔	๓	๒	๑
๕	๔	๓	๒	๑

๕. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ทักษะการสร้างความสัมพันธ์" กับบุคคลต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่-	ระดับการประเมินตนเอง			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	๔	๓	๒	๑
๒	๔	๓	๒	๑
๓	๔	๓	๒	๑
๔	๔	๓	๒	๑

๖. นักเรียนคิดว่าตนเองมี "ทักษะการปรับตัวหรือทำใจ" ในบุคคลต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่-	ระดับการประเมินตนเอง			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	๔	๓	๒	๑
๒	๔	๓	๒	๑
๓	๔	๓	๒	๑
๔	๔	๓	๒	๑

๗. นักเรียนคิดว่าตนเองมีทักษะในเรื่องต่อไปนี้ ในระดับใด

ที่-	ระดับการประเมินตนเอง			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
๑	๔	๓	๒	๑
๒	๔	๓	๒	๑

หมวดที่ ๕ ประสบการณ์ในภาพรวมชีวิตที่ผ่านมาของนักเรียน

๕.๑ ให้นักเรียนระบุประสบการณ์ตนเองในเรื่องต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น กรุณาให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด

ที่	ระดับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น			
	เกิดเป็นประจำ	เกิดบ่อยๆ	เกิดบ้าง	ไม่เคยเกิดเลย
๑	๑	๒	๓	๔
๒	๑	๒	๓	๔
๓	๑	๒	๓	๔
๔	๑	๒	๓	๔
๕	๑	๒	๓	๔
๖	๑	๒	๓	๔
๗	๑	๒	๓	๔
๘	๑	๒	๓	๔
๙	๔	๓	๒	๑
๑๐	๔	๓	๒	๑
๑๑	๔	๓	๒	๑
๑๒	๔	๓	๒	๑
๑๓	๑	๒	๓	๔
๑๔	๑	๒	๓	๔
๑๕	๑	๒	๓	๔
๑๖	๑	๒	๓	๔
๑๗	๑	๒	๓	๔
๑๘	๑	๒	๓	๔
๑๙	๑	๒	๓	๔
๒๐	๑	๒	๓	๔

หมวดที่ ๖ การรับรู้และพัฒนาตนเอง

ไม่มีแนวคำตอบ

คู่มือการเรียนรู้

“กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา”

ชุดที่ ๕ โลกของงาน

กิจกรรมที่ ๑

โลกของงาน

ตอนที่ ๑ ความคิดเห็น

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และแสดงความคิดเห็นของนักเรียนโดยใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง พร้อมระบุเหตุผล

๑. โลกของงานปัจจุบันแคบลงสำหรับคนที่มีทักษะด้านไอทีและการใช้ภาษา

- เห็นด้วย เพราะ.....
- ไม่เห็นด้วย

๒. ปัจจุบันโอกาสเรื่องงานมีมากขึ้น เพราะเราสามารถสร้างงานได้ด้วยตนเอง

- เห็นด้วย เพราะ.....
- ไม่เห็นด้วย

๓. การเรียนอย่างตั้งใจเฉพาะสาขาของเรา ไม่เพียงพอในการมีงานทำเมื่อเรียนจบ

- เห็นด้วย เพราะ.....
- ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ ๒ ความรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของนักเรียน

๑. อาชีพคืองานที่เราทำได้คือจนมีรายได้เลี้ยงชีพได้

 ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

๒. งานทุกงานมีความสำคัญและมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

 ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

๓. การมีทักษะการเรียนรู้ดีไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพในศตวรรษที่ ๒๑

 ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

ตอนที่ ๓ จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. สาระสำคัญที่ได้เรียนรู้ในวันนี้และรู้สึกประทับใจ มีดังนี้

๑).....

๒).....

๓).....

๔).....

๒. ประเด็นการเรียนรู้ในข้อ ๑ ที่นักเรียนคิดว่ามีประโยชน์ต่อค่านักเรียนมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

ซึ่งนักเรียนมี "แนวทางที่จะนำไปประยุกต์ใช้" ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ส่วนใดหรือลักษณะใดของกิจกรรมที่นักเรียนชอบ/ประทับใจ พร้อมทั้งให้เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๒ งานในฝัน

ตอนที่ ๑ ความคิดเห็น

๑.๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และแสดงความคิดเห็นของนักเรียนโดยใช้เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง พร้อมระบุเหตุผล

๑. การมีความฝันเป็นเรื่องดีนำไปสู่ความสำเร็จของชีวิต

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๒. คำพูดที่ว่า " ฝันให้ไกลและไปให้ถึง" ต้องคู่ไปกับการวางแผนและการมีวินัยในตนเอง

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๓. ความสำเร็จในชีวิตต้องมาจากการทำงานหนักของตนเอง

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๑.๒ ให้นักเรียน ทำใบงาน "งานที่ฉันใฝ่ฝัน" และ "เป้าหมายสู่งานที่ฉันใฝ่ฝัน" แล้วส่งให้ครูผู้สอน

ตอนที่ ๒ ความรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของนักเรียน

๑. การตั้งเป้าหมายต้องครอบคลุมระยะเวลา

 ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

๒. การมีเพื่อนร่วมงานที่ดีทำให้ความฝันเรื่องงานเป็นจริงได้

 ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

๓. การเพิ่มพูนทักษะตนเองเป็นประจำเป็นเรื่องจำเป็นในโลกการทำงานในศตวรรษที่ ๒๑

 ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

ตอนที่ ๓ จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. สาระสำคัญที่ได้เรียนรู้ในวันนี้และรู้สึกประทับใจ มีดังนี้

๑).....

๒).....

๓).....

๔).....

๒. ประเด็นการเรียนรู้ในข้อ ๑ ที่นักเรียนคิดว่ามีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

ซึ่งนักเรียนมี "แนวทางที่จะนำไปประยุกต์ใช้" ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ส่วนใดหรือลักษณะใดของกิจกรรมที่นักเรียนชอบ/ประทับใจ พร้อมทั้งให้เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๓ สื่อสารมันใจ

ตอนที่ ๑ ความคิดเห็น

๑.๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และแสดงความคิดเห็นของนักเรียนโดยใช้เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง พร้อมระบุเหตุผล

๑. บุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสัมภาษณ์งาน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๒. การพูดตรงประเด็น เข้าใจง่ายเป็นพื้นฐานสำคัญในการสัมภาษณ์งาน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๓. การเตรียมตัวตอบคำถามก่อนไปสัมภาษณ์งานเป็นสิ่งจำเป็น

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๔. การได้งานในสังคมไทยไม่ได้อยู่ที่ความสามารถเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของดวงชะตาด้วย

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๑.๒ ให้นักเรียนส่งใบประเมินการสัมภาษณ์งานรายบุคคล เพื่อให้ครูเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาตนเองของนักเรียน

ตอนที่ ๒ ไม่มี

ตอนที่ ๓ จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. สาระสำคัญที่ได้เรียนรู้ในวันนี้และรู้สึกประทับใจ มีดังนี้

- ๑).....
- ๒).....
- ๓).....

๒. ประเด็นการเรียนรู้ในข้อ ๑ ที่นักเรียนคิดว่ามีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด

.....

.....

.....

ซึ่งนักเรียนมี "แนวทางที่จะนำไปประยุกต์ใช้" ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ ดังนี้

.....

.....

.....

๓. ส่วนใดหรือลักษณะใดของกิจกรรมที่นักเรียนชอบ/ประทับใจ พร้อมทั้งให้เหตุผล

.....

.....

.....

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ตนเอง (ท้ายกิจกรรม ๓) โดยนักเรียน

ในขณะร่วมกิจกรรม ๑, ๒, ๓ ครั้งที่ผ่านมา นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับ
พฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

พฤติกรรมการเรียนรู้	ระดับการแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง					หมายเหตุ
	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยครั้ง	ทำบางครั้ง	ทำน้อยมาก	ยังไม่ทำได้	
๑. การฟังอย่างตั้งใจ						
๒. คิดตามเรื่องที่กำลังเรียนรู้						
๓. การถามเมื่อสงสัย/อยากรู้						
๔. การตอบเมื่อถูกถามหรือมี โอกาส						
๕. การเขียน/จดสาระการเรียนรู้						
๖. การอ่านเอกสาร/ใบงาน						กรณีมี เอกสาร/ ใบงาน
๗. การตีความ การเชื่อมโยง และการสรุปประเด็นการเรียนรู้ ด้วยตนเอง						
๘. การสื่อสาร อธิบายให้ผู้อื่น เข้าใจ						

พฤติกรรมการเรียนรู้	ระดับการแสดงผลพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง					หมายเหตุ
	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยครั้ง	ทำบางครั้ง	ทำน้อยมาก	ยังไม่ทำได้	
๘. การบอกวิธีการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง						
๑๐. การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน						
๑๑. การบอกวิธีการนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือสังคม						
พฤติกรรมการพัฒนา "ทักษะที่จำเป็น ในการทำงาน"	กิจกรรมใดที่นักเรียนตั้งใจจะทำให้เกิดทักษะที่จำเป็นในการทำงาน					หมายเหตุ

หมายเหตุ ขอให้ให้นักเรียนคัดลอกผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเองและกิจกรรมที่นักเรียนตั้งใจจะทำจากตารางด้านบน ลงใน "แบบบันทึกความตั้งใจพัฒนาตนเอง" ที่ครูผู้สอนแจกให้

แบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ครั้งที่ ๑ (ท้ายกิจกรรมที่ ๓) โดย ครูผู้สอน

คำชี้แจง ให้ครูกากบาท ตรงหมายเลข ที่ตรงกับผลการประเมินคำตอบของนักเรียนผู้นี้จาก
กิจกรรมที่ ๑, ๒, ๓

๑. ระดับความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นของนักเรียนจากการทำกิจกรรมที่ ๑, ๒, ๓

กิจกรรมที่ ๑ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

กิจกรรมที่ ๒ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

กิจกรรมที่ ๓ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

ข้อสังเกต.....
.....
.....
.....

๒. ตามการรับรู้ของครู คิดว่านักเรียนผู้นี้มีทัศนคติและค่านิยมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ
แต่ละกิจกรรมในระดับใด

กิจกรรมที่ ๑ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

กิจกรรมที่ ๒ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

กิจกรรมที่ ๓ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

ข้อสังเกต.....
.....
.....

๑. มุมมองของครูที่สะท้อนการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองและทักษะชีวิตของนักเรียน

.....
.....
.....
.....

ลายเซ็น.....นักเรียน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ลายเซ็น.....ครูผู้สอน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เรียน ผู้ปกครอง

ตามที่วิทยาลัยได้จัดสอนทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา นักเรียนในปกครองของท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณค่าภายในตนเอง โดยนักเรียนในปกครองของท่านได้เรียนรู้เรื่อง.....

มีจุดเด่น คือ.....

และได้ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง ดังนี้.....

ในฐานะผู้สอน จึงขอข้อเสนอแนะและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง เพื่อให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณค่าภายในตนเองตามที่วางแผนไว้

ข้าพเจ้าในฐานะผู้ปกครองยินดีให้การสนับสนุนในเรื่อง.....

ด้วยวิธี.....

กรณีที่ผู้ปกครองไม่สะดวกให้การสนับสนุน แต่ต้องการให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้.....

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมที่ ๔ เมื่อเผชิญปัญหาในที่ทำงาน

ตอนที่ ๑ ความคิดเห็น

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และแสดงความคิดเห็นของนักเรียนโดยใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง พร้อมระบุเหตุผล

๑. ปัญหาเป็นเรื่องปกติในชีวิตและการทำงาน

- เห็นด้วย
 ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

๒. สิ่งสำคัญที่สุดในการแก้ปัญหา คือการรู้อย่างชัดเจนว่าปัญหาคืออะไร

- เห็นด้วย
 ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

๓. ปัญหาเป็นโอกาสในการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะการจัดการชีวิต

- เห็นด้วย
 ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

ตอนที่ ๒ ความรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนวงกลมรอบข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียง ๑ ข้อ

๑. กรณีมีปัญหาเจ็บป่วยจากการทำงาน เราควรขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานใด
  - ก. มูลนิธิส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน
  - ข. สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน
  - ค. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
  - ง. สายด่วนกระทรวงแรงงาน ๑๕๕๖

๒. กรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ หน่วยงานใดต่อไปนี้ที่เราควรขอความช่วยเหลือ
  - ก. มูลนิธิส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน
  - ข. สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน
  - ค. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
  - ง. สายด่วนกระทรวงแรงงาน ๑๕๕๖

ตอนที่ ๓ จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. สาระสำคัญที่ได้เรียนรู้ในวันนี้และรู้สึกประทับใจ มีดังนี้

- ๑).....
- ๒).....
- ๓).....
- ๔).....

๒. ประเด็นการเรียนรู้ในข้อ ๑ ที่นักเรียนคิดว่ามีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

ซึ่งนักเรียนมี "แนวทางที่จะนำไปประยุกต์ใช้" ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ส่วนใดหรือลักษณะใดของกิจกรรมที่นักเรียนชอบ/ประทับใจ พร้อมทั้งให้เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๕

การทำงานเป็นทีมและการกระจายภาวะผู้นำ

ตอนที่ ๑ ความคิดเห็น

๑.๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และแสดงความคิดเห็นของนักเรียนโดยใช้เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง พร้อมระบุเหตุผล

๑. ทีมงานจะได้ขึ้นอยู่กับผู้นำเพียงคนเดียว

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๒. การสื่อสารที่ทำให้เข้าใจตรงกันของทีมงานเป็นปัจจัยสำคัญของการทำงานเป็นทีม

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๓. ทีมงานจะทำงานสำเร็จได้ต้องอาศัยการแบ่งบทบาทในการทำงาน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

๑.๒ ให้นักเรียนสำรวจทักษะตนเองในแบบสำรวจหลังกิจกรรมแล้วส่งให้ครูผู้สอน

ตอนที่ ๒ ความรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของนักเรียน

๑. การทำงานเป็นทีม คือการทำงานโดยมีเป้าหมายร่วมกันและใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน

ใช่

ไม่ใช่

ไม่แน่ใจ

๒. การกระจายภาวะผู้นำ ทำให้การทำงานล่าช้า

ใช่

ไม่ใช่

ไม่แน่ใจ

๓. การให้ความเคารพและให้การยอมรับซึ่งกันและกันในกลุ่มคนทำงานเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นทีมงานที่ดี

ใช่

ไม่ใช่

ไม่แน่ใจ

ตอนที่ ๓ จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. สาระสำคัญที่ได้เรียนรู้ในวันนี้และรู้สึกประทับใจ มีดังนี้

๑).....

๒).....

๓).....

๔).....

๒. ประเด็นการเรียนรู้ในข้อ ๑ ที่นักเรียนคิดว่ามีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

ซึ่งนักเรียนมี "แนวทางที่จะนำไปประยุกต์ใช้" ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ส่วนใดหรือลักษณะใดของกิจกรรมที่นักเรียนชอบ/ประทับใจ พร้อมทั้งให้เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๖ ดูหนัง

ตอนที่ ๑ มุมมองต่อหนัง

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำแนวคิดจากการชมภาพยนตร์เรื่อง "ยอดมนุษย์เงินเดือน" มาประยุกต์ใช้ในการตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ในความเห็นของนักเรียน "จ๊อ" ไม่ผ่านการประเมินผลเพราะเหตุใดบ้าง

.....
.....

๒. จากภาพยนตร์เรื่องนี้ มีกรณีใดที่ถือเป็นการเอาเปรียบ หรือการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมในการทำงาน

.....
.....

๓. คุณสมบัติใดบ้างที่สำคัญสำหรับการทำงานเป็นพนักงานบริษัทเอกชน

.....
.....

๔. ถ้าสิ่งที่นักเรียนทำเป็นสิ่งที่นักเรียนชอบและรัก แต่ไม่สามารถเป็นงานที่สร้างรายได้ นักเรียนจะวางแผนอย่างไรให้สิ่งที่ทำนั้นกลายเป็นอาชีพและอยู่รอดได้

.....
.....

๕. นักเรียนคิดว่าจะเตรียมตัววางแผนเรื่องการประกอบอาชีพในอนาคตอย่างไรบ้าง

.....
.....

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ตนเอง (ท้ายกิจกรรม ๖) โดยนักเรียน

ในขณะร่วมกิจกรรม ๔, ๕, ๖ ที่ผ่านมา นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

พฤติกรรมการเรียนรู้	ระดับการแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง					หมายเหตุ
	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยครั้ง	ทำบางครั้ง	ทำน้อยมาก	ยังไม่ทำได้	
๑. การฟังอย่างตั้งใจ						
๒. คิดตามเรื่องที่กำลังเรียนรู้						
๓. การถามเมื่อสงสัย/อยากรู้						
๔. การตอบเมื่อถูกถามหรือมีโอกาส						
๕. การเขียน/จดสาระการเรียนรู้						
๖. การอ่านเอกสาร/ ใบงาน						กรณีมีเอกสาร/ ใบงาน
๗. การตีความ การเชื่อมโยง และการสรุปประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง						
๘. การสื่อสาร อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจ						

พฤติกรรมการเรียนรู้	ระดับการแสดงผลพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง					หมายเหตุ
	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยครั้ง	ทำบางครั้ง	ทำน้อยมาก	ยังไม่ทำได้	
๘. การบอกวิธีการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง						
๑๐. การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน						
๑๑. การบอกวิธีการนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือสังคม						

หมายเหตุ ขอให้นักเรียนเปรียบเทียบผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเองในครั้งนี้นี้กับ "แบบบันทึกความตั้งใจพัฒนาตนเอง" ที่นักเรียนได้ทำไว้ ทำกิจกรรม ๓ ซึ่งครูผู้สอนเก็บไว้ และจะแจกให้นักเรียน

แบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ครั้งที่ ๒ (ท้ายกิจกรรมที่ ๖) โดย ครูผู้สอน

คำชี้แจง ให้ครูกากบาทตรงหมายเลขที่ตรงกับผลการประเมินคำตอบของนักเรียนผู้นี้จาก
กิจกรรมที่ ๔, ๕, ๖

๑. ระดับความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นของนักเรียนจากการทำกิจกรรมที่ ๔, ๕, ๖

กิจกรรมที่ ๔ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

กิจกรรมที่ ๕ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

กิจกรรมที่ ๖ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

ข้อสังเกต.....
.....
.....
.....

๒. ตามการรับรู้ของครู คิดว่านักเรียนผู้นี้มีทัศนคติและค่านิยมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ
แต่ละกิจกรรมในระดับใด

กิจกรรมที่ ๔ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

กิจกรรมที่ ๕ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

กิจกรรมที่ ๖ (น้อยสุด) ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ (มากที่สุด)

ข้อสังเกต.....
.....
.....

๑. มุมมองของครูที่สะท้อนการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองและทักษะชีวิตของนักเรียน

.....
.....
.....
.....

ลายเซ็น.....นักเรียน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ลายเซ็น..... ครูผู้สอน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

แบบบันทึกความตั้งใจพัฒนาตนเองของนักเรียน (ครูผู้สอนเก็บไว้)

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดลอกข้อมูลจากคู่มือการเรียนรู้ฯ กิจกรรมที่ ๓ ลงในตารางซ้ายมือ และระบุความตั้งใจที่จะทำในกิจกรรม ๔-๖ ลงในตารางขวามือ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด เมื่อทำเสร็จแล้วให้ครูผู้สอนเก็บและนำมาใช้อีกครั้งท้ายกิจกรรมที่ ๖

พฤติกรรมการเรียนรู้	ระดับการแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่นักเรียนได้ทำในกิจกรรมที่ ๑, ๒, ๓					หมายเหตุ	ระดับการแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่นักเรียนตั้งใจจะทำในกิจกรรมที่ ๔, ๕, ๖					หมายเหตุ
	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยครั้ง	ทำบางครั้ง	ทำน้อยมาก	ยังไม่ได้ทำ		ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยครั้ง	ทำบางครั้ง	ทำน้อยมาก	ยังไม่ได้ทำ	
๑. การฟังอย่างตั้งใจ												
๒. คิดตามเรื่องที่กำลังเรียนรู้												
๓. การถามเมื่อสงสัย/อยากรู้												
๔. การตอบเมื่อถูกถามหรือมีโอกาส												
๕. การเขียน/จดสาระการเรียนรู้												
๖. การอ่านเอกสาร/ใบงาน												
๗. การตีความ การเชื่อมโยง และการสรุปประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง												
๘. การสื่อสาร อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจ												
๙. การบอกวิธีการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง												
๑๐. การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน												
๑๑. การบอกวิธีการนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือสังคม												

แบบบันทึกหลังสอน กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา

สถานศึกษา.....จังหวัด.....

ชุดที่.....กิจกรรม.....

นักเรียนชั้น ปวช. ๑ ปวช. ๒ ปวช. ๓ จำนวนนักเรียนทั้งห้อง.....คน

ภาคการศึกษา.....ปีการศึกษา.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ ความสำเร็จในการสอน

๑.๑ การสอนเป็นไปตามแผนจัดการเรียนรู้หรือไม่

เป็นไปตามแผนจัดการเรียนรู้

ไม่เป็นไปตามแผนจัดการเรียนรู้ /สาเหตุ

.....
.....
.....
.....

๑.๒ นักเรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่

นักเรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

นักเรียนไม่ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด /สาเหตุ

.....
.....
.....

ส่วนที่ ๒ ปัญหาที่พบ

๒.๑ ปัญหาจากครู

๑) ด้านเนื้อหา

.....

.....

.....

.....

.....

๒) ด้านวิธีสอน/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

๓) อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

๒.๒ ปัญหาจากกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๓ ปัญหาจากนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ ๓ แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ ๔

แบบสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในชั้นเรียนของนักเรียน

ที่	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการสังเกต	หมายเหตุ
๑	ร้อยละของนักเรียนที่มาเรียนตรงต่อเวลา	☐ น้อยกว่า ๗๐% ☐ ๗๐-๘๐% ☐ มากกว่า ๘๐%	นักเรียนที่มาสาย ชื่อ ....
๒	ความมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน	☐ น้อยกว่า ๗๐% ☐ ๗๐-๘๐% ☐ มากกว่า ๘๐%	นักเรียนที่กระตือรือร้น ในการทำกิจกรรม ชื่อ ....
๓	ร้อยละของนักเรียนที่ถามคำถาม	☐ น้อยกว่า ๕๐% ☐ ๕๑-๖๐% ☐ มากกว่า ๖๐%	นักเรียนที่ชอบถาม ชื่อ ....
๔	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบคำถาม	☐ น้อยกว่า ๕๐% ☐ ๕๑-๖๐% ☐ มากกว่า ๖๐%	นักเรียนที่ชอบตอบ ชื่อ .... นักเรียนที่ไม่พูด ชื่อ ....
๕	นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเป็นผู้นำกลุ่ม	☐ มี ☐ ไม่มี	(ถ้ามี) ชื่อนักเรียน ๑) ๓) ๒) ๔)
๖	นักเรียนที่แสดงบทบาทเป็นผู้นำเสนอผลงาน	☐ มี ☐ ไม่มี	(ถ้ามี) ชื่อนักเรียน ๑) ๓) ๒) ๔)
๗	นักเรียนที่แสดงความคิดสร้างสรรค์	☐ มี ☐ ไม่มี	(ถ้ามี) ชื่อนักเรียน ๑) ๓) ๒) ๔)

แบบบันทึกข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน แนวทางป้องกัน/ดูแล และผลลัพธ์ – โดยครูผู้สอน กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเยาวชนอาชีวศึกษา

สถานศึกษา.....จังหวัด.....

ชุดที่.....กิจกรรม.....

นักเรียนชั้น ปวช. ๑ ปวช. ๒ ปวช. ๓ จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน

ภาคการศึกษา.....ปีการศึกษา.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	ชื่อ-นามสกุล	พฤติกรรมเสี่ยงที่สังเกตได้	แผนการป้องกัน/ดูแล	เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมที่ ๖ สรุปผลการดูแลพฤติกรรมเสี่ยงนักเรียนแต่ละคน	ผลลัพธ์

โลกของงานในศตวรรษที่ ๒๑ เริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากงานสมัยก่อน
งานในปัจจุบันมีความหลากหลายขึ้น ไม่จำกัดอยู่ที่งานรูปแบบเดิมๆ
คนที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน คนที่มีความพร้อม มีความมุ่งมั่นมากกว่าใครๆ

ย่อมมีโอกาสการถูกเลือกและเป็นผู้เลือกสูง

ทักษะการทำงาน ความพร้อม ความมุ่งมั่นดังกล่าว

ไม่ได้ถูกจำเพาะอยู่แค่ในบางคน แต่ทุกคนสามารถเป็นคนที่พร้อมได้

หากมีเป้าหมายอย่างชัดเจน และวางแผนพัฒนาฝึกฝนตนเอง

เพื่อไปให้ถึงสิ่งนั้นที่ใฝ่ฝัน

